

1507
215
4 24 4

tuổi ngọc

tuần báo của yêu thương

CHỦ NHIỆM : VŨ MỘNG LONG
 CHỦ BÚT : ĐÌNH TIẾN LUYỆN
 THƯ KÝ : PHẠM ĐÌNH THỐNG
 QUẢN LÝ : ĐẶNG XUÂN CÔN

TUẦN BÁO RA NGÀY THỨ NĂM

Tòa soạn, trị sự : 38 Phạm Ngũ Lão Saigon — Đ.T. : 23 595

VĂN

tiếp tục trao đổi kinh nghiệm sáng tác
 cũng gọi là một chuyến đi (kỳ 3)
 hạnh phúc nhỏ nhoi
 ngày tháng đủ quên
 buổi tối ngoài sân trăng
 đời lòng vực sương

VŨ HẠNH
 VŨ MỘNG LONG
 PHẠM ĐÌNH THỐNG
 PHẠM LỖI CHI
 HOA NGÔ ĐỒNG
 ĐỖ THỊ HỒNG LIÊN

THƠ

tạ văn sĩ — thượng thuật — hoa vông vang — nguyên
 hồng giang — châu yên — bài hữu miên — tô phi
 hồ tà dôn — nguyên khiêu — phiêu vũ — vũ thị luân
 vũ — hương duyên — bài diễm thạch

TRUYỆN DÀI

thư tình trên cát
 vương cổ hẹn
 tình mộng

DUYÊN ANH
 ĐÌNH TIẾN LUYỆN
 HOÀNG HẢI THỦY

MỤC THƯỜNG XUYÊN

nhìn xuống cuộc đời
 bệnh mới lớn
 biết một biết mười
 chạp phở
 ngọc thân ái
 tuổi ngọc và bạn ngọc

TÒA SOẠN VÀ BAN NGOC
 NGUYỄN TUẤN ANH
 NGUYỄN THẾ
 KIẾN VÀNG
 NGOC
 DUYÊN ANH

BIÊN LAI SỐ 579/BTT/NBT NGÀY 24-4-1971

TUẦN LỄ TỪ 17-8-72 | số 64 | BỘ | giá 60đ.
 ĐÍNH 23-8-1970

thư tòa soạn

thế nào gọi là tuần báo giáo dục

Sắc luật báo chí số 007/TT/SLU sửa đổi Luật số 019/69 do Tổng thống ký và ban hành ngày 4-8-1972 chỉ đặc miễn 10 triệu đồng ký quỹ cho những báo định kỳ chuyên về giáo dục, tôn giáo, khoa học, và kỹ thuật. Nếu đúng như câu trả lời của ông Tổng trưởng Thông tin hôm tiếp xúc với chủ nhiệm báo Việt Nam thì chỉ cần đăng một bài thơ, một truyện ngắn vào một tuần báo chuyên môn tôn giáo, khoa học, kỹ thuật, giáo dục cũng đủ mất tích cách chuyên môn của nó. Người ta ngại rằng một bài thơ phản chiến, một truyện ngắn gây hoang mang tinh thần chiến đấu, có thể, vì phạm an ninh quốc gia. Và bị đưa ra tòa, bị phạt. Cần tiền ký quỹ để nộp phạt khi báo vì phạm cố tình trì hoãn. Rất đồng ý. Nhưng một bài thơ ngợi ca quê hương, ngợi ca thương yêu, ngợi ca tình người, ngợi ca tuổi trẻ lớn thì không thể nào vì phạm nổi bất cứ một điều nào của luật lệ báo chí, Tuần báo Tuổi Ngọc, ngót hai năm xuất bản, chưa hề bị Nha Báo Chí gửi văn thư cảnh cáo, chưa hề bị Hội Đồng Báo Chí gửi văn thư khiển trách, chưa hề bị Bộ Nội Vụ tịch thu, truy tố ra tòa lần nào. Tuổi Ngọc là một trong số rất ít báo chuyên về thiếu niên, nhi đồng sạch sẽ, lành mạnh nhất Việt Nam. Và đẹp nhất Việt Nam. Nếu đòi hỏi một tuần báo chỉ nghiên cứu về giáo dục, phương pháp giảng huấn, nghệ thuật dạy học, sinh hoạt giáo chức thì ngay cả tạp chí Giáo Dục và tạp chí Giáo Giới cũng chưa đúng nghĩa. Giáo Dục có đăng truyện dài. Giáo giới tranh đấu ồn ào và bị tịch thu liên liền. Nhưng nếu hiểu giáo dục một cách rộng rãi thì Tuổi Ngọc và số ít đồng nghiệp tương tự nó đã là

những tuần báo giáo dục, hay góp phần tham dự vào công cuộc giáo dục tuổi trẻ. Khi kẻ thù của chúng ta chủ trương Thù Hận và chủ trương ta chủ trương «*Đem Yêu Thương xóa bỏ thù hận*» thì một tuần báo yêu thương đã giúp chính nghĩa quốc gia loại bỏ tà đạo mác xít. Nhờ khiêm tốn thì những mục «*Trên bục gỗ, Dưới bàn học*» cỡ võ tinh nghĩa thầy trò, những bài báo cỡ võ Ngày Nhớ Ông Thầy, những bài báo cảnh giác tuổi trẻ trước âm mưu đen tối của phủ thủy chính trị lợi dụng xuống đường hoan hô, đã đảo đã là giáo dục. Hơn nữa dẫn tuổi trẻ vào một tình yêu cao đẹp là chống lại tinh cách nhệch dục trong văn chương hôm nay. Đó là giáo dục. Khởi dậy ở tâm hồn tuổi trẻ tình yêu quê hương gia đình, trường lớp, thầy cô, bạn bè đồng bào là giáo dục. Giáo dục trong văn chương không giống giáo dục trong giáo khoa thư. Cuốn *Tám hồn cao thượng* của Ed De Amicis không phải là cuốn đức dục. Chỉ là một tiểu thuyết giáo dục. Ai đã phủ nhận tính cách giáo dục tuyệt vời của nó, của văn chương? Riêng tuần báo Tuổi Ngọc, ai đã bảo truyện dài *Ngựa chông trong sân trường* đáng rờng rã hai mươi số là truyện đời phong bại tục? Ai đã bảo những số chủ đề «*Bông hồng cho bố*», «*Thương nhớ quê hương*» «*Vào học*», «*Nghỉ hè*» là những số báo dâm ô, phản chiến? Vậy thì Tuổi Ngọc xin được coi như báo giáo dục vì nó hướng dẫn giáo dục bằng văn chương lành mạnh, văn chương vươn lên chân thiện mỹ, văn chương làm đẹp cho con người và cuộc đời. Bài này trân trọng gửi tới quý vị trong Ủy Ban Cứu Xét Những Báo Định Kỳ Xứng Đáng Được Miễn Tiền Kỳ Quỹ Mười Triệu. Chúng tôi thiết tha mong mỗi được quý vị cứu xét với cảm tình nồng nàn của những người thương yêu thiếu niên Việt Nam. Thiện chí của chúng tôi đã hết mức. Chúng tôi đem công lao và chút tài nghệ nhỏ bé xây dựng Tuổi Ngọc. Không vì thương mại. Điều này ai cũng rõ. Mà chỉ vì muốn đóng góp một xây dựng khiêm tốn. Nếu quý vị loại bỏ Tuổi Ngọc, nó sẽ chết. Bắt buộc rồi. Và tuần báo sẽ chỉ còn phụ nữ số đề, luôn luôn bị truy tố ra tòa về tội khiêu dâm. Nhưng họ thừa tiền ký quỹ. Tổng thống Nguyễn Văn Thiệu đã nói: *Trời tay Cộng sản và nâng đỡ người Quốc Gia. Tôi là người Quốc Gia đã chống Cộng tích cực, chống Cộng mười năm liên tục trên trận tuyến văn nghệ, một người Quốc Gia chưa hề bị một hình phạt nào trong quãng đời cầm bút, một người Quốc Gia không chủ trương làm báo dâm ô, số đề, phản chiến, đối lập phá hoại, một người Quốc Gia viết sách và làm báo văn nghệ giáo dục, tôi tự cảm thấy tôi xứng đáng được nâng đỡ. Và tôi sẽ tự hào nếu sắc luật 007/TTISLU đã nâng đỡ tuần báo Tuổi Ngọc.*

VŨ MỘNG LONG

nhìn xuống
cuộc đời

lại nạn nhân của
trí thức khoa bảng

Mấy tuần nay, giới sinh viên và những người đề ý đến tình trạng giáo dục đại học nước nhà vô cùng hoang mang trước những tin tức không mấy tốt đẹp liên quan tới các vị giáo sư trường Đại học Văn khoa Sài Gòn. Và vừa rồi, giáo sư Lê Trung Nhiên đã từ chức khoa trưởng tiếp theo những sự ngấm ngấm chống đối và bản tố cáo của các vị giáo sư trong hội đồng khoa nhắm vào giáo sư Nhiên. Từ lâu người ta đã biết có sự rạn nứt trầm trọng giữa các giáo sư, nhất là giữa giáo sư Nguyễn Văn Trung và Lê Trung Nhiên. Bây giờ sẵn dịp bùng lớn. Bên này nói thế này bên kia nói thế kia không biết đường nào nghe theo. Quả thật có quá nhiều bí ẩn rắc rối và thối nát trong cơ sở giáo dục Đại Học này. Chưa bao giờ nền giáo dục sa sút ghê gớm như lúc này. Giáo dục đại học như thế đấy. Và lại là Đại học Văn khoa, nơi được coi như còn giữ ít nhiều truyền thống luân lý Á Đông và tiêu biểu cho văn

hóa dân tộc. Nhìn chung sự tranh chấp này ảnh hưởng không nhỏ đến các sinh viên Văn khoa, một con số to lớn trong tổng số sinh viên Việt Nam. Tội nhất là một số sinh viên Văn khoa đậu chứng chỉ áp chót kẹt trong quân trường không ai ký chứng chỉ trúng tuyển để được chứng minh và xuất ngũ theo điều kiện mới sửa đổi trong sắc luật động viên mới. Mong quý vị bớt vì quyền lợi tranh chấp này nọ mà nghĩ đến sinh viên và tương lai dân tộc, cũng như văn hóa Việt Nam với. Trước vụ Đại học Văn khoa Sài Gòn ít lâu, người ta cũng đã bàn tán xôn xao về việc có sự chèn ép các sinh viên trong tuổi bị động viên và các bề bối trong kỳ thi duy nhất ở các Đại học tư vừa rồi. Sở dĩ có sự việc trên (mà một tờ nhật báo đã cho đăng một phóng sự nhiều kỳ với nhan đề «*Đại học tư: Nơi buôn bán chữ nghĩa*»). Thoạt nhìn cái «*tít*» người ta đã lấy làm đau lòng cho nền giáo dục xứ này) vì trong kỳ thi duy nhất vừa qua, ở các Đại học tư, tỉ số đậu quá thấp so với các Đại học công. Thí dụ như ở Vạn Hạnh tỉ số sinh viên năm I, năm II phân khoa Văn Học và KHNV cũng như ở Phân khoa Giáo dục chưa

LƯU Ý BẠN NGỌC

Theo văn thư mới của Nha Báo Chí về việc nạp bản, các tạp chí định kỳ, trong đó có *Tuổi Ngọc*, chỉ được phát hành 24 giờ sau khi nạp bản. Vì vậy, từ số 63 vừa rồi, *Tuổi Ngọc* chỉ bày bản ở các sạp báo tại Saigon sáng thứ Năm thay vì thứ Tư như lúc trước. Xin lưu ý bạn ngọc rõ.

PHÂN ƯU

Được tin :

THÂN MẪU

của nhà văn NGUYỄN-XUÂN HOÀNG vừa mất. Anh em Tuổi Ngọc thành thật chia buồn cùng anh và tang quyến. Cầu chúc hương hồn cụ sớm siêu thoát.

tuổi ngọc

tới 40%. Trong khi đó ở trường Khoa học, một phân khoa được coi như khó đậu nhất, tỉ số đậu lên đến gần 80%. Và bình, bình thứ loạn xà ngầu. Một điều đáng buồn là, đa số sinh viên rớt đều là sinh viên bị kẹt trong tuổi động viên, trong khi có khuyến cáo của bộ QGGD là nâng đỡ các sinh ấy trong kỳ thi duy nhất này. Tóm lại có phải bây giờ đã đến giai đoạn xuống dốc trầm trọng của nền giáo dục Đại học không — không bị quan đầu —, một nền giáo dục không lối thoát. Không biết ông Tổng trưởng Giáo dục nghĩ sao đây? (Phạm Định)

một chương trình mới cho niên học mới

Theo như các nghị định mà Bộ Giáo Dục đã ban hành, kể từ niên khóa 72-73 kỳ thi tú tài 1 sẽ bị bãi bỏ và kỳ thi Trung học Đệ nhất cấp được tái lập. Nhưng cho đến nay, một số trường tư đã khai giảng, một số trường đang chuẩn bị khai giảng và các trường công lập cũng sẽ nhập học vào hạ tuần tháng 9 hoặc thượng tuần tháng 10, mà Bộ Giáo Dục vẫn chưa có một nghị định nào nói về chương

trình giảng dạy theo tinh thần thi mới. Những sách giáo khoa cũ có dùng được không? Chương trình thêm bớt gì không? Cách thi, lối đề thi như thế nào? Một kinh nghiệm chưa sót cho các tư thực trong khóa vừa qua. Khai giảng từ tháng 9. Ngày đến hết tháng 11 mới nhận đơn (chỉ thị) của Bộ về sự sửa đổi phần trong chương trình giảng dạy. Nhưng lại là những chỉ thị quá muộn màng. Như trường hợp môn Việt văn lớp 9. Chương trình phần nhiều quan trọng nên phải cho học sinh học trước. Học được ba tháng, vào làm sửa soạn tổng kết truyện Kiều mới nhận được chỉ thị bỏ Kiều trong chương trình cập nhật hóa. Thế là công dã tràng xe cát biển đông. Đã nửa tháng Tám rồi đấy. Xin bộ giác ngộ lưu tâm cho vấn đề này. (An Châu Loan)

Trung tâm liên lạc đại học 66b công lý saigon

Các trường Đại Học sắp mở cửa trở lại. Mùa ghi danh ở các phân khoa sắp diễn ra ồn ào, vất vả. Các sinh viên thuần túy còn có thời giờ, có dịp để liên lạc với trường sở để theo dõi biết thế lẹ. Các sinh viên ở xa hay ở ngay tại Saigon nhưng cũng không có dịp, mỗi năm xảy ra cảnh chen chúc ở các khuôn viên Đại Học và một số đông sinh viên đã để lỡ mất thời hạn ghi danh. Một Trung Tâm Liên Lạc Đại Học do một nhóm Sinh viên tổ chức nhằm giúp đỡ các bạn sinh viên ở xa hay phải đi làm không có thời giờ đầu chực ghi danh hay theo dõi cours, sẽ giải đáp tất cả mọi thắc mắc của các bạn. Liên lạc với địa chỉ 66 B Công Lý — Saigon, các bạn sẽ nhận được một bản điều lệ của trung tâm này. Đây là công việc làm đúng lúc, kịp thời với số sinh viên càng ngày càng đông hiệu đang chen chúc trước ngưỡng cửa Đại Học (A C.)

LÀM VĂN NGHỀ

VŨ HẠNH

tiếp tục trao đổi kinh nghiệm sáng tác

D.A. : Anh đã xây dựng một truyện ngắn như thế nào? Xin anh nói nhiều về kỹ thuật bố cục.

V.H. : Thật ra, tôi viết chưa nhiều và bây giờ vẫn còn đang trên đường tìm kiếm. Tôi phải trình bày rõ hơn để anh thông cảm đó không phải là kiểu cách khiêm tốn. Trước kia khi tôi rời bỏ giai đoạn làm thơ lãng mạn thì tôi chuyên hẳn về kịch. Tôi viết được khá nhiều kịch nhưng hồi kháng chiến không xuất bản được. Tôi vẫn yên trí là phải đi theo mỗi con đường ấy. Khi vào Saigon, vào năm 56, 57, kịch chưa phát triển, hầu như chẳng có mấy ai diễn kịch, bàn bạc về kịch nên đành viết các truyện ngắn và viết đủ các thứ loại đề tài như thể đề mà dọ dẫm. Cho đến việc phê bình sách cũng do tạp chí Bách Khoa thúc đẩy vì tìm chưa ra người giữ mục đó. Phải nói là anh Lê Châu của tờ Bách Khoa là người có tài khuyến khích anh em biên tập làm được nhiều thứ. Tôi viết với một tâm trạng chưa được dứt khoát về ngành nghiệp mình, cho nên tôi chưa có truyện dài nào xuất bản. Vài năm lại đây tôi mới quyết định theo hẳn nghề viết tiểu thuyết cho xong.

Kinh nghiệm đầu tiên của tôi là minh phải nên dứt (không chọn một môn mà mình thích nhất để khởi phần năng lực, người khó lòng làm được nhiều việc một lúc, nhất là con đường nghệ vốn là con đường dài lâu.

Về xây dựng truyện ngắn, tôi chọn trước một chủ đề. Nên cái gì, cái ấy có hợp thời không, có làm người đọc ưa thích, bày tỏ được ý tưởng nào mới mẻ hay không. Đôi khi một câu chuyện của người bạn, một cảnh sinh hoạt, một hình ảnh trong sách vở lên nơi óc một sự thích thú vì thấy nó có ý nghĩa như mình đi, thế là chọn làm đề tài để viết. Rồi định phải có bao nhiêu vật để chờ vắn đề, sao cho khỏi thừa, khỏi thiếu. Những chủ đề cũng được suy nghĩ lần hồi, hoặc là một lúc, nhưng cố tập trung về chủ đề ấy, gạt bỏ mọi chuyện đông dại ra ngoài. Những chủ đề có sẵn — như loại hồi ký — thì cứ theo cái thứ tự thời gian từ trước đến sau, thỉnh thoảng cũng có đảo ngược đề gọi chú ý. Các truyện tưởng tượng thì sự sắp xếp tương đối có tự do hơn nhưng tôi cũng anh đồng ý là các lễ hội bố cục không khác nhau nhiều và không có một giá trị quyết định. Sự quyết định giá trị nằm trong chủ đề trong cách thể hiện nhân vật để thực hiện chủ đề, cụ thể là sự chọn linh tiết đề mô tả nhân vật trong nhiệm vụ phát biểu chủ đề đã lựa chọn.

Tuy nhiên thiên tài không phải là một chức vị mà chỉ là phẩm chất. Phẩm chất của một trình độ. Và phẩm chất ấy phải xã hội thẩm định, do đó nó không có ni tắc nào rõ rệt, nó không cấp bậc nào rõ ràng.

Ngày nay sự đào luyện người từ chỗ vô tài đến chỗ tài năng, chỗ chỗ tài năng đến chỗ thiên tài có thể thực hiện một cách có ý thức hơn. Chúng ta không kể đến sự lạm dụng danh từ thiên tài trong bấy lâu nay giữa một số người đặt sự thù tạc cao hơn mọi sự thẩm định giá trị. Nhưng muốn đạt đến thiên tài văn học là phải có một cái nhìn đúng đắn về đời, có cái khả năng diễn đạt sự sống tinh vi trên ý hướng đó, và ghi đậm được dấu vết thời đại trong tác phẩm mình cùng tác động lại thời đại một cách sâu xa bằng tác phẩm ấy.

D.A. : Có phải trang đầu của bất cứ truyện ngắn hay truyện dài đều khó viết? Và khi ta qua được trang đầu thì kể như ta sắp hoàn thành nó?

V.H. : Vâng, tôi cũng nghĩ vậy. Bao giờ trang đầu cũng khó khăn hơn. Tôi nhớ như Gide có nói : « Điều mà người ta tìm ra sau cùng trong một bài văn là đoạn mở đầu » chừng nào cũng đã xác nhận đoạn đầu, cũng như trang đầu phải được lựa chọn, thay đổi, đòi hỏi công khó. Đôi khi truyện viết xong rồi mới thấy nên sửa dọn lại đoạn đầu cho phù hợp hơn.

Nhưng vượt qua khỏi được sự lúng túng ở các trang đầu cũng chưa chắc gì chúng ta không bị sa lầy ở các trang sau, nếu không nắm vững câu chuyện mình viết và nếu không thấy hứng thích viết câu chuyện đó. Tôi có một số truyện chỉ viết được có mỗi phần đầu, và đành chịu sự dở dang như vậy.

D.A. : Anh có gạch xóa, xé bỏ nhiều lần ở trang đầu của mỗi truyện ngắn của anh? Tại sao?

V.H. : Tôi thường gạch xóa, nhưng không xé bỏ vì tôi... tiếc giấy. Tôi nghĩ trang đầu ý mình chưa định, vì mình có quá nhiều tự do để lựa chọn. Sau cái trang đầu, câu chuyện đã được chỉ định, phải cứ theo đó mà đi. Hơn nữa mới đầu ta chưa có đà, chưa tập trung được. Sự sáng tạo, xét theo quan điểm khoa học, là sự hóa hợp. Có môi trường ổn định thích nghi thì sự hóa hợp tạo ra chất mới, mới thực hiện được.

D.A. : Còn bài « văn nghệ » đầu đời văn, anh sáng tác dễ dàng hay vất vả khổ sở?

V.H. : Lâu quá, tôi đã quên rồi, nhưng chắc là phải vất vả.

D.A. : Anh đã trở thành nhà văn, cho dù anh khiêm tốn, mọi sự đả kích chỉ có tính cách phũ phàng và nóng nổi bởi tuổi tác hay bởi đố kỵ nhỏ mọn, cuối cùng, chính những kẻ đả kích anh vì lý do nào đó cũng phải công nhận anh là một nhà văn đúng nghĩa. Vậy khi đã trở thành nhà văn anh còn lúng túng, vấp vấp ở những trang đầu của một tác phẩm mới?

V.H. : Tôi vẫn bị vấp vấp hoài, bị lúng túng mãi ở những trang đầu khi truyện tôi viết không nắm thật vững, hoặc chủ đề quan niệm còn mơ hồ, hoặc tinh tiết quá thiếu sót. Nếu không có các nhược điểm vừa kể thì không lúng túng gì nhiều. Tôi không được như một số nhà văn cứ viết đến đâu nghĩ ra đến đấy (nhất là nhà văn phải viết quá nhiều truyện dài cho báo hàng ngày) mà thường tôi phải định trước rõ ràng sự việc diễn tả.

D.A. : So sánh bài « văn nghệ » đầu đời với một truyện mới nhất của anh, anh thấy thế nào?

V.H. : Tôi không còn tìm lại được các bài văn nghệ đầu đời nhưng đem so một số truyện mới viết với những truyện đã cách đây năm hoặc mười năm thì thấy có nhiều khác biệt : nội dung đi gần thực tế xã hội hơn, cách thể hiện bớt rườm rà hơn.

D.A. : Nghĩa là anh công nhận không có thiên tài trong văn chương. Cứ cố gắng học hỏi kinh nghiệm sáng tác, đọc nhiều, suy nghĩ kỹ và sống trang trải, văn chương nó sẽ chín, nó sẽ mất cái vẻ « bài tập » ở chặng khởi hành?

V.H. : Vàng, tôi cũng vẫn nghĩ như thế, tôi không tin ở thiên tài có năng lực. Có những năng khiếu bẩm sinh nhưng từ năng khiếu đạt đến mức năng còn một đoạn đường khá dài. Chỉ có những thiên tài cổ gần đạt thành mà thôi. Những câu « Thiên tài là sự kiên nhẫn lâu dài » « Một tác phẩm thiên tài là kết quả của năm phần trăm năng khiếu và chín mươi lăm phần trăm mồ hôi », đều đúng ở trong tất cả lãnh vực.

Tôi nghĩ tạo ra tài năng cũng giống như đun nước sôi. Đun một cách hồ hững, rời rạc thì giới lấm nước hâm hâm là cùng. Nhưng đun đều lửa thì nước phải sôi, và bốc thành hơi. Bốc hơi là sự biến thể, đi từ trạng thái thấp đến trạng thái cao. Đó là một qui luật chung cho mọi tài năng hình thành.

Riêng về văn chương, muốn có tài năng không ngoài công việc trau dồi ngòi bút và tích lũy sự sống, quan sát sự sống, thâm nhập sự sống thường xuyên. Nhưng từ tài năng tiến lên thiên tài là cả một sự đột biến. Ngày xưa, thiên tài chỉ là hiện tượng ngẫu nhiên. Một người có tài, là nhờ trau dồi, bỗng gặp một số điều kiện bản thân cùng với xã hội nào đó đủ sức kích động ở nơi người ấy, giúp cho người ấy có thể phát biểu được nhiều vấn đề trong cuộc sống cao hơn, sâu hơn, đánh dấu được một giai đoạn, đó là thiên tài. Nguyễn Du, khi người còn trẻ, làm thơ thật là tầm thường. Nhưng cái gia cảnh tan nát trong một xã hội loạn ly đã giúp cho người ghi nhận bao nhiêu những điều trông thấy đau đớn. Những tiếp nhận ấy đã được phát biểu trong một nhận thức sâu xa về đời, nói lên thân phận của kẻ khốn khổ trong cái xã hội bạo tàn và sự kêu đòi hạnh phúc, yên vui của những kiếp người đã bị giày xéo. Tài năng truyền đạt được nhận thức ấy một cách tinh diệu đã nâng tác giả lên cái ngời vị thiên tài.

D. A. : Anh có hút thuốc lá, uống cà phê lúc ngồi viết văn ?

V.H. : Tôi không ghiền một thứ nào. Hơn nữa tôi vẫn quan niệm viết văn cũng như mọi ngành nghiệp khác, không nên tạo một cung sách gì đặc biệt cả trong khi làm việc. Tôi thấy Victor Hugo cho rằng cái « hứng khởi chân chính là ngồi vào bàn làm việc đúng giờ » thật là chí lý. Và Henri Duvernois, lúc mờ sáng thấy người nông dân ra đồng cấy ruộng thì ông ấy đem giấy bút ra sáng tác đến trưa họ nghỉ thì thì ông cũng dừng, cứ thế khi người nông dân lo xong vụ gặt thì ông cũng đã hoàn thành tác phẩm, tôi nghĩ đó cũng là cách quan niệm đúng đắn.

Tuy không biết uống rượu và không ghiền thuốc lá hay cà phê nhưng đôi khi cần thức khuya mà liệu mình buồn ngủ quá thì tôi cũng cầu cứu đến môn cà phê đen. Gặp bạn bè vui, cùng hút với nhau điếu thuốc, cũng thấy thú vị.

D. A. : Anh thường viết vào lúc nào ?

V.H. : Hồi tôi còn bận dạy học thì thường phải viết về đêm. Bây giờ nghỉ hẳn dạy học, tôi viết một ngày hai buổi như đi làm việc các sở. Hôm nào bận ngày bận rộn việc khác thì viết vào đêm. Cố nhiên là cũng có những ngày không viết được gì vì sự lười biếng, vì đầu óc còn trống rỗng, vì gặp những sách quá hay phải đọc...

D. A. : Có cần phải la cà tối ngày trong các quán cà phê hoặc để đầu bù tóc rối, ăn mặc lôi thôi lếch thếch viết văn mới hay không ?

V. H. : La cà tối ngày trong quán cà phê là trạng thái sinh hoạt, đầu bù tóc rối, ăn mặc lôi thôi là tư cách, tác phong, hai sự kiện này theo tôi nhận định thì đã không làm văn được hay thêm mà còn làm nó dở đi. Bởi vì cuộc sống đâu có tìm thấy rõ ràng, đầy đủ trong quán cà phê ? Ăn mặc lôi thôi, tóc rối đầu bù là thiếu tự trọng, khó lòng gần gũi nhiều người, làm sao tiếp nhận được sự sống thực ? Lập dị, làm cho quái gở là dấu hiệu của bất tài. Vì biết mình bất tài nên cố làm cho khác đời ở ngoài hình thức để gọi chú ý, tự lừa dối mình trong ảo tưởng đó. Đọc về cuộc đời của các danh nhân, thấy họ đều là những người bình dị, chân thực.

Hơn nữa nghệ thuật đòi hỏi trau dồi không ngừng, la cà tối ngày trong các quán nước thì làm sao học hỏi được ? Có một đời người la cà như thế, lôi thôi như thế cũng viết được ít truyện đọc nghe được vì họ viết văn trôi chảy và có cái vốn sống cũ ít nhiều nhưng rồi họ sẽ bế tắc và không bao giờ đạt tới cái gì cao hơn sâu hơn. Nếu cứ tiếp tục họ sẽ viết nhảm.

D. A. : Câu cuối cùng : Anh còn là một nhà phê bình, một nhà lý luận nghệ thuật, xin anh cho biết, theo quan điểm của anh, thế nào là một truyện ngắn hay (theo nghĩa tương đối) và để có nó, người mới viết phải chuẩn bị những gì ?

V.H. : Vấn đề này thật lớn, xin anh cho tôi viết riêng một bài mới mong nói rõ đôi chút ý nghĩ chủ quan của mình cho các bạn đọc Tuổi Ngọc phê phán. Cố nhiên, nếu báo của anh còn chỗ, tôi sẽ xin gửi bài vào tuần tới hay tuần sau nữa. Viết là cách trao đổi, chuyện trò, tôi sợ nói vẫn tất quá dễ thành khó hiểu và dễ có sự ngộ nhận. Mong anh thông cảm.

D. A. : Thay mặt Tuổi Ngọc và Bạn Ngọc, chúng tôi xin thành thực cảm ơn anh.

V. H. : Tôi cũng xin thành thật cảm ơn anh đã cho tôi có dịp trao đổi với Bạn Ngọc đồng đảo của anh về những vấn đề căn bản trong sáng tác. Tôi cũng mong anh và Bạn Ngọc thông cảm những điều thiếu sót trong các ý kiến của tôi.

Sống bằng mộng tưởng

« Sống bằng mộng tưởng » là thế nào hở chị? Và khi mình « KHÔNG HIỂU MINH » thì có phải là mình không thành thật với chính mình không hở chị? Như thế có hại gì cho tuổi vừa lớn không?

HÀ (Gia Định)

Sống bằng mộng tưởng là sống với mộng mơ và tưởng tượng. Nghĩa là sống với cuộc sống không giống cuộc sống mình đang sống. Nghĩa là sống cuộc sống giả. Cuộc sống giả là cái bóng mát của cuộc sống thật. Nếu ta sống thiếu mộng tưởng, ta sẽ buồn biết bao! Hận tại thường nhàm chán. Tương lai mới huy hoàng. Vì ta không nhìn thấy tương lai Mộng tưởng thường đẹp và ngọt ngào. Vì ta không bao giờ với hái được mộng tưởng. Nó là miền dễ hơn ta bay tới vào những lúc cuộc sống khe khắt làm ta phẫn uất. Khi mình không hiểu mình là khi nỗi cô đơn bủa vây khắp lối. Tuổi trẻ hôm nay thật có đơn. Không ai hiểu nỗi họ và chính họ cũng không hiểu nỗi họ. Sự cô đơn

sẽ không hại gì cho tuổi vừa lớn nếu em trút nỗi cô đơn vào việc học hành và đừng bao giờ ngửa ngáy chân xuống đường hoan hô, đã đi.

Tình mộng tình sầu

Tại sao mỗi tình không đau khổ lại là mỗi tình giả tạo? Nhờ chị trả lời hộ em.

TÙNG SINH (Quảng Ngãi)

Thú thật Ngọc không biết câu hỏi của em là « danh ngôn tình yêu » của em hay của một vĩ nhân nào trên quả đất tròn hai đầu hơi dẹt này. Tại sao phải đau khổ mới thành thật? Có những mối tình dẹt toàn bằng nụ cười mà vẫn chân thành như con nai. Đó là tình vai. Có những mối tình dẹt toàn bằng ánh mắt (không chảy nước mắt đâu) mà vẫn chân thành. Đó là tình thơ. Nhưng cũng có những mối tình mà đoạ kết của nó là chia ly, là hai người mãi mãi xa nhau, nàng đi lấy chồng triệu phú, chàng về lấy vợ bán bánh canh giò heo, tâm sự ủ ê như vậy:

« Rồi một ngày kia em lấy chồng
Anh về lấy vợ thế là xong
Vợ anh không đẹp bằng em mấy
Anh lấy cho anh bớt lạnh lòng »
Khi đó, những mối tình « lấy vợ,
lấy chồng thế là xong » gọi là tình sầu. Dĩ nhiên, hai người đều đau khổ.
Kết luận: Tình yêu không nhất nhất phải đau khổ mới gọi là tình yêu thành thật.

Cái đuôi con gái

1) Chị ơi, mấy nhỏ bạn nó cứ ghép em mí người í hoài hà, lúc đầu tỏ vẻ khó chịu mà sao bây giờ em lại được tin người í hỏi thăm. Vậy là sao hả chị? 2) Người í cứ đòi tới nhà em hỏi, rủi mà tới thiệt thì em phải làm sao bây giờ chị? Sợ quá đi thôi. 3) Lâu rồi em có nhận được một card chúc Tết của người í từ vùng đất lạ gửi về, một trong những câu trong card đó là « miễn chúc Liên có thật nhiều cái đuôi ». Người í ám mưu gì vậy chị?

BÍCH LIÊN (Saigon)

Đã giao hẹn là chỉ hỏi một câu thôi, em hỏi những ba câu. Đành chiều em vậy. Thì đây nè, ba câu trả lời của Ngọc: 1) Vậy là em đã « với nhau » với người í. Nguyễn Bích viết hai câu thơ dỗi tả sự « với nhau » thật kín đáo và tuyệt vời: « Em nghe họ nói phong phanh. Hình như họ biết chúng mình với nhau ». Chúng mình với nhau là chúng mình đã « phải lòng nhau ». Em nên mỉm cười về câu trả lời của Ngọc. 2) Nếu em sợ thật tình thì bảo người í đừng tới. Nhưng một người con trai muốn tới nhà người bạn gái của mình, anh ta thật đáng tin cậy và khích lệ. Khi đó, em nên giới thiệu anh ta với mọi người thân trong gia đình em. 3) Cái đuôi người í chúc em là một lô con trai đi sau em gần ngõ với trông « áo tiểu thư » đó. Này Liên, người í có phải là người í ở câu số 1 và 2

không? Nếu phải, anh chàng học đòi ghen đấy. Chắc em đẹp lắm nhỉ? Mỗi cô gái đẹp đều có « cái đuôi » dài lê thê mỗi khi xuống phố hay tan học về.

Lãng xê lét

Phượng thường nghe người ta bảo như thế này (không biết có đúng hay không nữa): Dân húi của mới có thể gửi thư ngỏ ý trước! Chứ dân kịp tóc không thể gửi thư ngỏ ý trước! Tại sao thế hả chị Ngọc?

NGUYỄN PHƯƠNG (Saigon)

Tại vì dân húi của không nuôi thỏ, hay nuôi hai con thỏ thôi. Hai con thỏ, nhốt nó lại hoặc... giết nó thật lẹ. Dân kịp tóc có cả chuồng thỏ lận. Với lại, khi kịp tóc được vì là hoa thì hoa không thể tự tay cầm vào bình. Phải có người hái hoa. Ấy thế đó, cô bé à!

Quà thi đậu

Chị Ngọc ơi, muốn tặng quà thưởng cho đứa em trai tinh thần vừa đậu tú II, nhưng không biết mua gì, chị Ngọc mách dùm em đi.

PHƯƠNG TRÚC (Phan Rang)

Em có biết người em tinh thần của em sẽ tiếp tục lên đại học hay tình nguyện lên đường cứu nguy đất nước? Nếu cậu ta tiếp tục học, hỏi xem cậu theo phân khoa nào. Thí dụ cậu ta học Luật, em nên mua chồng « cua » của ông Vũ Văn Mẫu tặng cậu thì vừa đẹp với túi tiền vừa đẹp cho ý nghĩa. Văn văn... Nhưng nếu cậu ta « ra đi khắp nơi xa với », em nên mua tặng cậu ta cuốn « Con người bị chơi » của Nikos Kazantzaki, nguyên tác « Alexis Zorba » do Nguyễn Hữu Hiệu dịch. Đây là một tiểu thuyết Hy Lạp đã được đưa lên phim do Anthony Quinn đóng vai chính, diễn tả một người biết sống và sống hết mình.

truyện dài ĐINH TIẾN LUYỆN

bảy

Ta ước gì có một bông hồng để tặng nàng. Hiền nghĩ thế, và đó là một câu thơ thứ nhất. Câu thơ viết trên giấy ngót ngào lắm, dễ thương lắm. Hiền đến nhà Uy chơi và thấy bình hồng ở phòng khách, bình hồng mới được cắm vào buổi sáng sớm nay có lẽ, những cánh hây còn ôm lấy nhau để giữ lại... một thuở làm người tình, nở to ra, xòe đầy đủ cánh ra làm xa nhau, là đau khổ. Hiền nói với Uy, dứt khoát một điều, tôi phải xin bạn lập tức một bông hồng. Uy cười, đồng ý, bạn cũng nên cho anh em biết tí lý do. Còn lý do gì nữa. Uy mở to mắt nhìn bạn và bất tỉnh linh đưa tay ra, bắt tay bạn một cái. Hai bàn tay con trai siết chặt lấy nhau, mắt với mắt rất lạ lùng. Tôi chọn một bông chưa nở và nhỏ thôi. Uy nheo mắt, người nhỏ chơi hoa nhỏ. Hiền hét lên, đừng đùa dữ thế, gai hoa hồng cắn cậu chết lăn ra bây giờ. Đừng đùa với hoa hồng Trâm ngâm một lát, có thể, Uy cũng theo sáng kiến của Hiền. Có lẽ tôi phải bắt chước bạn, đũa người bằng một bông hoa, để dành người bằng một bông hoa là đẹp nhất phải không bạn. Nên lắm. Hai thằng con trai, là Hiền và Uy, lui cui trên bình hoa và chọn lựa, ngắm nghía. Nhỏ Quỳnh nhà tao nó tinh lắm, mới sáng sớm theo mẹ ôm được chục hoa về, lát nữa thế nào cũng biết mà mất hai bông Uy liếc nhìn vào nhà trong một cách ngây ngô, vụng về. Nó mà biết tao ăn cắp hoa đem tặng nàng chắc là có vụ phải bồi thường gấp mười quá. Có thể nào hoa có chục-mười-hai không cậu, như một sự lầm lẫn chẳng hạn. Nhưng hoa hồng một chục là mười bông. Cô hàng hoa không bán dư hai để cho các cậu con trai ngó ngàng trộm hoa nhà đi tặng người. Bình hoa ở phòng khách mất đi hai bông và Uy phải hỏi

hộp, hay là lát nữa có thể mắng phủ đầu nhỏ Quỳnh là mua một chục hoa mà để người ta đếm thiếu tới hai bông mà không biết. Nhưng như thế là dại, có bao giờ Uy để ý tới chuyện vỡ vụn đó. Và một chuyện nao giải tức khắc là, bông hoa ta sẽ để đâu, bỏ vào ngực áo chẳng, cựa quậy gai nó đâm vào người cho. Tình yêu cắn vào thân thể càng đau càng yêu đậm đà. Uy và Hiền tìm cách, chứ chẳng nhẽ cầm khời khời một bông hồng đi ngoài đường rồi tới gặp nàng đem tặng nàng. Tình quá, nhưng phải là ở chốn thiên thai nào, chỉ có những người yêu nhau không thôi. Ta không phải « chàng thi sĩ miền quê, ngắt bông hoa biếu người xuân thi », ta là cậu học trò ngó ngàng, trộm hoa đem tặng người mà bây giờ không biết để đâu. Để đâu hay cài trên túi áo ta. Uy nghiêng ngao hát. Cuối cùng Hiền đưa ra ý kiến tìm một chiếc phong bì lớn bỏ vào như một tờ thư. Tờ thư không có chữ nào, tờ thư anh chỉ nói được một câu. Đã rồi. Hiền nhẹ nhẹ xách lấy một góc phong bì lớn. Vâng, phải ôm đêm như tình ta. Tình êm đềm, thơ ngây. Tình tình khiết, mơ mộng. Còn ta tình sao đây Hiền? Cũng bắt chước ta, lập tức kéo không có dịp. Nhưng ta muốn buổi chiều. Hãy bỏ vào tủ lạnh mà giữ cho hoa khỏi nở. Ừ nhỉ, nhưng một bông hoa trong tủ lạnh, ta đâu được ai. Ta tạm có ý kiến cho bạn, đành vậy, chờ buổi trưa cho nhà ngủ hết, bạn có quyền lựa một bông nào chưa nở trong bình hoa phòng khách rồi làm như ta. Tình tang, tình ta, tình hoa, tình lén lút, tình ngược ngàng, mắc cỡ. Uy kể chuyện này với Trục, được Trục phát cho một bài học hạng nhẹ. Các cậu con trai mới nhớn ơi, muốn tặng bạn gái một bông hoa hồng, chỉ việc bỏ ra một trăm bạc đúng, tha hồ chọn bông lớn bông nhỏ, bông búp, bông nở bất cứ lúc nào ở phố Nguyễn Huệ thiếu gì. Và nên biết thêm một điều, nếu tặng nàng một bó hồng, hãy nhớ những con số lẻ 5, 7, 13 bông. Vâng biết thế, nhưng đâu thú vị bằng lúc trộm hoa, mấy ai cảm thấy hạnh phúc khi cầm bông hoa trên tay như Uy và Hiền.

Chuong tan giờ học, Chuyên gặp Hiền ở cửa lớp, Chuyên nói :

— Hồi nãy Chuyên thấy anh Hiền ngang qua lớp Chuyên phải không ?

Hiền gật đầu và chàng để lộ cái phong bì lớn lúng túng trong tay. Chuyên tròn xoe mắt nhìn Hiền lại càng làm Hiền thêm ngược, tuy thế cũng không ai nói gì về cái phong bì lớn ngộ nghĩnh. Có thể nào Chuyên nghĩ là Hiền đã gói một nụ hồng thật đẹp trong ấy. Hiền hỏi Chuyên, Dung đâu không thấy, Chuyên bảo, có lẽ có ta bị đau. Và Hiền đánh bạo để nói một câu, một câu thật khách sáo :

— Tôi muốn mời Chuyên uống câu lạc bộ uống nước đá chanh, chắc Chuyên không ngại.

Chuyên cúi đầu :

— Thôi anh Hiền ạ.

Im lặng một lát, Chuyên nghĩ phải nói thêm với Hiền :

— Anh cho Chuyên nợ hôm khác, bây giờ Chuyên có giờ học.

Hiền đã tưởng nụ hồng héo mất trên tay, chàng buồn lắm. Nụ hồng chỉ nở một lần vào đúng giờ nó đã hẹn, nụ hồng không thể hẹn một hôm khác. Một hôm khác chưa hẹn và nó có thể héo mất. Hai người đứng nói chuyện ngập ngừng với nhau ở hành lang hết năm phút nghỉ cách giữa hai giờ, với chiếc phong bì ngược ngược nằng nề của Hiền. Đến khi chuông reo, Chuyên đã quay trở vào lớp Hiền mới gọi giật Chuyên và hai người lúng túng nhìn nhau. Chuyên hiểu Hiền muốn nói điều gì, điều gì đó không tiện ở cửa lớp lúc này. Chuyên hỏi Hiền, anh chưa phải về ngay chứ, có thể giờ sau Chuyên tan sớm anh đợi Chuyên ở, ở trên lầu hai đi.

Hiền hồi hộp đứng ở hành lang lầu hai đợi Chuyên. Chuyên tan học sớm như Chuyên đã nói và nụ hồng đã nở đúng hẹn của nó, trong buổi sáng. Chuyên không ngờ trong chiếc phong bì Hiền cầm lại là một bông hoa. Hiền trao Chuyên và những đầu ngón tay của họ chạm vào nhau, hai người cùng lúng túng và cảm động lắm. Chuyên nói, Chuyên không ngờ đấy nhé. Và Hiền nói, tôi đã lo nó héo mất. Nụ hồng nhỏ thật đẹp, vài cánh mới chỉ vừa hé nở như tình yêu vừa khế tổ, kín đáo. Hiền và Chuyên ngồi lại với nhau trên hai chiếc ghế có bàn quay mà Hiền mang ra ngoài từ một lớp gần đó. Trên hành lang lầu hai thừa lớp học, nhìn xuống con đường Thống Nhất và những hàng me chuyện to chuyện nhỏ nằm phía dưới, những dinh thự trắng và giòng xe cộ, đó là buổi sáng, một phần buổi sáng được ghi đậm lại thành một ngày kỷ niệm. Mai kia, nếu chúng ta có gì để ràng buộc đời nhau, khi nhớ lại, và chúng ta có một ngày, Ngày Hoa Hồng. Đó là kỷ niệm sâu đậm nhất đối với tình yêu của chúng ta.

Chuyên về, với nụ hồng trên tay, nàng bắt đầu ghi nhật ký. Những giòng chữ, mỗi chữ là một nụ hồng. Nụ hồng đầu nở ra cuống quít, dao động. Người con gái mới mười bảy tuổi ngày hôm qua hay ngày hôm kia gì đó thôi.

Tôi khẽ gọi tôi khi chân bước xuống những bậc thang từ lầu hai trở xuống. Chuyên ơi, Chuyên ơi. Tôi nghe mình lạ lắm vậy. Có một dạo, cũng là từ năm ngoái thôi, tôi cứ tưởng là mình sẽ để « bước » lắm chứ. Chẳng bước nào Chuyên ạ, bạn để bị bắt nạt đó thôi. Tôi tưởng bạn không gạt đầu để theo chân ai xuống cầu lạc bộ là một điều bạn có lý do. Nhưng ở trên hành lang lầu hai bạn đã chẳng có lý do này. Chẳng biết tôi có đang lạ lắm không, như bố tôi tưởng như có một điều gì vương vương trong câu chuyện tương ngày giữa hai bố con. Bố hỏi chiều con có theo bố ra công trường nữa không. Không. Buổi chiều tôi ở nhà và dọn dẹp lại phòng mình. Tôi cắm bông hoa hồng trong chiếc lọ thủy tinh cổ cao và đặt nơi bàn học. Tôi vẫn thường có hoa trong phòng và thỉnh thoảng là một bông hồng, nhưng một bông hồng bây giờ đang nở trên bàn tôi, trước mặt tôi là một bông hồng đầu tiên. Tôi hiểu mình cũng chẳng nên dấu diếm mình gì ở đây, nếu mai hay một khi lật lại trang giấy này, ngày 28 và những dao động đầu, tôi vẫn muốn nói khẽ rằng, ở trường về tôi đã nhớ tới H. ngay.

Nội nhớ mang mang. Tôi chẳng biết ghi gì hơn. Buổi chiều, mới hồi nãy thôi, tôi pha một ly sữa lớn và ngồi với nó rất lâu ở cửa sổ. Tôi biết đã có một tiếng nói nhẹ nhàng nào đó của tôi và Hiền, của bông hồng ngày hôm nay, ngày hai mươi tám thật đẹp. Tôi nghĩ là đêm nay tôi sẽ ngủ mơ thấy toàn hoa hồng...

Gặp lại Hiền hôm sau, Chuyên thấy hai người gần như đã có điều gì gần gũi lắm, tự bao giờ. Họ ngồi với nhau với hai ly nước đá chanh. Hiền nhìn Chuyên đến làm nàng cuống, Hiền nói :

— Tôi mới khám phá ra một điều...

— Sao ạ ?

— Tôi và Chuyên ở cùng một con đường.

Mắt Chuyên long lanh cảm động, dấu không được.

— Sao anh biết điều đó ?

Hiền nhìn Chuyên cười :

— Chẳng lẽ tôi tình cờ.

Chuyên cũng cười :

— Theo người ta, xấu nhé.

— Phải tội nghiệp mới phải.

— Sao ạ ?

— Vì xe mobylette đi đua với xe hơi.

A, hàng răng Chuyên nở đều. Một tay đưa xuất sắc. Chuyên hỏi :

— Nhà anh ở khu nào vậy ?

— Phía cuối đường.

— Chuyên chưa bao giờ đi hết con đường trước cửa nhà mình cả.

— Chuyên đã đi tới khu chợ nhỏ phía dưới chưa ?

— Hình như chưa. Nhưng nhà anh Hiền ở số mấy vậy ?

Hiền vẽ ngón tay trên thành ly sữa tím tím những hạt nước lạnh, không nhìn Chuyên :

— Nhà tôi ở ba bốn tầng số.

Chuyên chắc không hiểu, Hiền cười cười nói lại :

— Tầng số chứ không phải... tầng số.

— Nghĩa là sao ạ ?

— Nhà tôi ở trong hẻm, rẽ trái rẽ phải ba bốn lần mới tới.

Và Hiền phải giảng nghĩa cho Chuyên hiểu thế nào là « tầng số », có những số nhà trong kèm ly kỳ ra sao. Vì nhà nàng ở mặt đường, vì nàng ở vì-la, nàng chỉ biết có số chẵn và số lẻ. Hiền nói :

— Thí dụ như Chuyên vào nhà tôi, lúc ra về Chuyên có thể đi lạc.

CÙNG GỌI LÀ MỘT CHUYẾN ĐI(*)

bút ký

VŨ MỘNG LONG

Bến xe Tuy Hòa nom thật đìu hiu. Chả là, chỗ này nằm sát trung tâm thành phố, cách con phố chính của thị xã vài chục thước, anh em phở bình đã chú ý tận tình và chuẩn bị chiếm đất cắm dùi vào sáng sớm hôm sau. Ông tỉnh trưởng biết trước ý định của anh em. Nửa đêm, đúng giờ nghiêm quạnh quẽ, ông tỉnh trưởng đích thân huy động thuộc viên, tới bến xe để đánh thức tài xế, lờ xe dậy « đi tản chiến thuật » gấp rút. Khi lực lượng phở bình xuất hiện, bèn thấy mục tiêu của mình đã trở thành bến xe đồ mới. Đành rút lui. Do đó, không có chuyện đáng tiếc xảy ra. Ông tỉnh trưởng Tuy Hòa giỏi chiến lược ghê ! Hiểu tại sao bến xe của một tỉnh nổi tiếng sò huyết ngon nhất thế giới, mặt ong bồ nhất thế giới, thịt bò tuyệt nhất thế giới đìu hiu rồi, tôi theo « nhà văn tỉnh nhỏ » Võ Hồng vào quán ăn Thanh Đạm mà Võ Hồng bảo « quán của cố nhân ». Hai tôi vô uống nước ngồi chờ Phạm Ngọc Lưu, Phạm Cao Hoàng về nhà báo tin bằng hữu. Lúc ấy đã mười hai giờ. Thực khách vào ăn lễ tẻ. Nhìn món ăn bày trên bàn, tôi hỏi Võ Hồng :

— Quán này coi bộ ăn ngon đây hả, ông ?

— Nhất Phú Yên. Ông chủ là tay sành điệu cơm Tây trước ngày mở quán.

— Ông ấy thất chí ?

— Đúng.

(*) Đọc TN từ số 62.

(Còn nữa)

- Có thể thôi nhé.
- Phải, thí dụ và có thể.
- Nói cho anh Hiền nghe, Chuyên có một cô bạn rất thân có địa chỉ rất khó tìm, Chuyên đã tìm được nhà cô ta và ra về không lạc.
- Giới.
- Chuyên cười :
- Vì khi về cô bạn phải dẫn Chuyên ra tới đường đón xe.
- Hiền cười :
- Hết giới.
- Anh nghĩ sao lại bảo Chuyên thế ?
- Chuyên muốn hỏi câu trước hay là câu sau ?
- Câu đầu tiên.
- Vì tôi nghĩ, Hiền vuốt những ngón tay dọc theo thành ly, những hạt nước lạnh vỡ ra, Chuyên được săn sóc quen.
- Chuyên mím môi :
- Có thể, anh Hiền ạ. Nhưng Chuyên có nói với anh rồi mà.
- Hai người ngó nhau một lần khẽ rồi cúi xuống. Chuyên nói, đôi mắt vương sau làn kính trắng :
- Nhưng Chuyên vẫn nghĩ là mình được may mắn lắm lắm anh ạ. Chuyên may mắn từ nhỏ. Cho đến bây giờ bố vẫn chăm sóc cho Chuyên từng tí, đưa đón mỗi lần tan học hay đi ăn sinh nhật tối ở nhà bạn bè. Anh có tin là đến bây giờ Chuyên vẫn không biết sang đường một mình không ?
- Có thể.
- Chuyên thế đó anh.
- Hiền gỡ khẽ chiếc mũ ông vô thành ly :
- Chuyên sẽ gặp một người biết chiều chuộng, không thì mai này Chuyên khổ đó Chuyên.
- Chuyên ngó xuống những ngón tay mình cười :
- Trời sinh voi trời sinh cỏ mà anh.
- Nói xong và Chuyên dẫu một tiếng thở dài buồn. Chuyên chưa bao giờ nghĩ tới xa xôi, cho đến khi câu chuyện bố và bà Hạnh làm Chuyên chú ý. Bà Hạnh thỉnh thoảng tới thăm bố và họ làm Chuyên tủi muốn khóc mỗi lần ngồi ở hàng sau xe như một trẻ nhỏ. Bà Hạnh đẹp, bà Hạnh giỏi giang, bà Hạnh duyên dáng cười bên bố. Những lúc ấy Chuyên chỉ muốn tông cửa xe và chạy xuống đường. Chuyên buồn, Chuyên khóc nhưng Chuyên thương bố Chuyên đâu dám để bố biết. Bố có bà Hạnh và rồi :
- Bố hết thương con rồi phải không bố ?
- Chuyên đùa đùa nói với bố vậy. Bố nạt :
- Con gái bố độ rày nhảm ghê nơi.
- Chuyên bật cười :
- Bố bắt chước tiếng « ghê nơi » ấy của ai vậy ?

Ông chủ Thanh Đạm có mấy người con đều là học trò của Võ Hồng. Ông ngỏ ý mời Võ Hồng và tôi dùng cơm với gia đình ông những ngày chúng tôi ở Tuy Hòa. Cậu trai út, cậu Bảo, là độc giả trung thành của tôi, thành khẩn mời chúng tôi. Nhưng Trần Huyền Ân đã tới. Rồi Nhã Nam tới. Họ nâng nặc kéo hai tôi đi. Thú thật, tôi khoái ăn cơm ở Thanh Đạm. Tôi không phải là đũa theo chủ nghĩa ăn uống hay khoái khẩu chủ nghĩa. Mà chỉ là đũa biết ăn vài món đã quen ăn ở nhà. Lên rừng, xuống biển, sáng cơm gà rô ti, chiều cơm thịt bò bí tếch. Cá biển, cá đồng, xin chào thua. Thịt rừng chào thua luôn. Hồi tôi làm với ông Tôn Thất Đình, ông Đình khoai tôi, ra lệnh cho nhà hàng La Cave để tôi ăn biên bông mỗi ngày mà, dù La Cave có jambon từ Pháp đem sang, có đủ loại fromage thượng hảo hạng, có rượu chát Pomard trứ danh nhất nước Pháp, tôi vẫn không thú bằng ăn cơm với rau cải xanh nấu canh cá rô hay cua đồng và tôm đầu đặc trưng kho mặn vắt chanh. Ăn ở La Cave vài hôm tôi cũng chào thua. Ai mời đi ăn cơm Tàu, tôi thường thức có ba món: Súp cua măng tây, cơm chiên và... trái vải trắng miệng. Đêm về phải uống ly sữa hoặc vét cơm nguội chan nước dưa chua. Tôi rất ghét ăn cơm khách. Lại khách lạ càng ghét. Sợ thì đúng hơn. Người ta mời mình về nhà, quý hóa mình mà cứ tiếp vào bát mình những món cả đời mình không dám phiêu lưu như thịt thỏ, thịt vịt, thịt ếch, thịt... mỡ là « lú » mình. Bỏ ra cũng bất tiện. Trót xã giao một miếng, đành ngậm miệng, giả vờ xin phép tìm « toilette » để nhà ra và... ói ! Cho nên, đến miền xa lạ, gặp được quán ăn như Thanh Đạm, tôi rất thú. Tôi gầy ốm, có lẽ, suốt đời chỉ biết ăn cơm với thịt nạc kho. Bào ngư đi chỗ khác chơi ! Ngỗng quay Hồng Kông đi chỗ khác chơi ! Một tuần ở Nhật Bản, tôi sống bằng bánh mì trứng chiên và bánh ngọt cà phê sữa. Đạo tôi qua Mã Lai, nhân viên Bộ Thông Tin Mã Lai mời chúng tôi tới quán cơm cà ry nổi tiếng nhất Kuala Lumpur, vừa bước vào tôi đã buồn mửa. Để cho có vẻ « protocol », tôi lại giả vờ nhức đầu, cảm mạo thịnh linh. Và, trong khi cậu Hoàng Anh Tuấn say sưa thưởng thức cà ry Mã Lai, tôi bị uống Aspro, lốt lòng bằng cái bánh ngọt với ly sữa nóng ! Tôi ghét xuất ngoại. Đời tôi, tôi chỉ mê sang Pháp, ở Paris, bởi nơi đó, tôi biết có nhiều quán ăn Giao Chỉ do quý vị một thời lãnh đạo đất nước Giao Chỉ « ra đi mang theo quê hương » bằng cách mở quán ăn có nước mắm chấm chả giò !

Vậy thì, do sự « huých chân chủ đề » của tôi, Võ Hồng nhân danh tình xưa nghĩa cũ, nhận lời mời của ông bà Thanh Đạm, ăn cơm trưa tại đây. Bữa cơm thật ngon. Ông chủ thao thao nói về sự thưởng thức cơm Tây về cách uống rượu và ly uống rượu cho từng thứ rượu. Cậu Bảo, trong bữa cơm, trách nhẹ Võ Hồng :

— Thầy viết bài *Một chuyến về Tuy Hòa*, tả hết các quán ăn, thầy chỉ quên quán Thanh Đạm.

Tôi nói :

— Để tôi ea ngợi quán Thanh Đạm.

Hồi những kẻ ưa giang hồ trên đời ! Khi nào bước chân lữ thứ dừng lại Tuy Hòa, xin mời đến Restaurant Thanh Đạm, quý vị sẽ vui lòng với chủ nhân, món ăn và rượu. « Có một chút Paris » trong quán ăn Thanh Đạm. Nếu vị nào muốn tranh luận giữa cơm Tây và cơm Tàu cơm nào cầu kỳ, vị ấy sẽ được nghe chủ nhân luận về sự cầu kỳ của cơm Tây hạ sự cầu kỳ của cơm Tàu « dit-zê rô ». Một bữa cơm Tàu, ta thưởng thức có món ngon của nước Tàu thôi. Chứ, một bữa cơm Tây cầu kỳ, ta thưởng thức nhiều món ngon của, ít nhất, dăm bảy nước. Như Caviar Nga xỏ viết ở Hắc hải. Như Cary Ấn độ. Như thịt bò Huế Kỳ. Như mì Ý đại lợi. Như vãn vãn... Riêng tôi, được « ăn cơm gia đình » ở Thanh Đạm, được thưởng thức món canh mồng tơi, rau đay, mướp nấu với tôm tươi lột vỏ giã nhỏ, tôi thấy nó còn ngọt ngào đến hôm nay.

Cơm rượu xong, Nhã Nam tới đón chúng tôi. Bây giờ tôi mới thực sự biết cái thị xã Tuy Hòa. Gió Nam thổi lộng. Cát bay tung. Trời không có nắng. Thị xã tiêu điều quá. Con phố chính mang tên Trần Hưng Đạo đã tiêu điều thê lương thì vui sao nổi ! Tôi để ý một điều : Có đến trên mười hiệu thuốc Âu Mỹ cho một thị xã vắng vẻ. Trường học, hiệu thuốc Âu Mỹ là hai điểm nổi bật của Tuy Hòa. Trường học nhiều thì mừng rồi nhưng hiệu thuốc nhiều thì đáng ngại cho sức khỏe dân chúng. Một điểm đáng ghi nhận nữa là « kỹ nghệ xe thồ » được hợp thức hóa. Sài Gòn gọi xe ôm. Tuy Hòa gọi xe thồ. Hãy ngồi sau chiếc xe Honda, ngồi kiêu gì tùy ý bạn (kiểu đàn ông, kiểu đàn bà, kiểu cụ già, kiểu con nít) và bảo chở bạn tới bất cứ nơi nào trong thị xã bạn chỉ phải trả có 20 đồng. Rẻ nhé ! Một cuộc xích lô, dài ngắn, giá 50 đồng. Bạn hào hoa, trả 100 đồng, người phu xích lô sẽ cúi khom lưng chào cảm ơn bạn hàng chục lần. Và cả ngày hôm ấy bạn sẽ hắt xi hơi vì người phu xích lô nhắc nhở bạn, kẻ lẽ về bạn với đồng nghiệp, vợ con... Ở đây không đông đầy người Mỹ nên không có me Mỹ, không có rác Mỹ nên dân nghèo. Nhờ đó, Tinh Người còn nguyên vẹn. Tôi bằng lòng thế. Mất gì cũng được, đừng mất tình người Việt Nam thôi. Tinh của chúng ta còn, thế nào chẳng có ngày chúng ta làm lại quê hương chúng ta rực rỡ. Tôi vẫn thích câu : « Những đám mây sẽ bay đi, trời còn lại mãi. » Nghèo khổ, ngu dốt, Cộng Sản, Tư Bản vì như những đám mây buồn trên bầu trời quê hương ta. Những đám mây rồi sẽ bay đi hoặc sẽ thành mưa tan biến. Và quê hương ta còn lại là quê hương hiền hòa, thơ mộng, một quê hương không biết hận thù, chỉ biết yêu thương, ấm no, hạnh phúc với những người Việt Nam mộng ước thật bình thường cho là mộng ước trong chính chiến :

Em đã mơ gì em ơi

Lúa chín hai mùa no ấm

Chờng giết giặc về em vui

Bổng tôi nhớ mấy câu thơ nói về những kẻ đã chết, những kẻ còn sống cho quê hương yêu dấu này :

Không ai còn ai mất

Ai cũng mất cả rồi

Cái còn vĩnh viễn là người Việt Nam

Phải lắm. Cái còn vĩnh viễn là người Việt Nam đôn hậu, người Việt Nam lãng mạn, người Việt Nam ca dao, người Việt Nam nhìn ngói đình cũng thấy tình yêu, ngắm nhịp cầu cũng dậy tương tư, người Việt Nam yêu nhau cởi áo cho nhau... Cái vĩnh viễn không là cái hiện tại u hoài. Cái vĩnh viễn, để có nó, chúng ta còn phải đau khổ, cần phải hy sinh. Hạnh phúc của người Việt Nam, tôi nghĩ, nằm trong sự đau khổ, trong nỗi u hoài ngàn năm. Nếu chúng ta không biết đau khổ, chúng ta đã mất quê hương. Tôi đã viết xong tập truyện *Quê nội* để tặng mấy đứa con có quê ngoại miền Nam của tôi. Và, ở trang đầu, tôi viết những câu thơ này :

Tý, Ki, Đổm yêu dấu,

Đây là chuyện quê nội Bắc kỳ của các con. Bố không có tài kể hay hơn được. Một mai các con sẽ về quê nội, sẽ thấy quê nội của các con đau khổ hơn chuyện bố đã kể. Chẳng sao đâu, các con ạ! Vì ý nghĩa của quê hương mình, của cuộc đời mình chỉ này nọ, vươn lên từ nỗi đau khổ khôn người. Chúng ta không mất quê hương, không mất cuộc đời vì chúng ta biết đau khổ. Và biết đau khổ nên chúng ta biết thương yêu.

Tôi cứ ước ao giá tôi là thi sĩ. Thi tôi sẽ ca ngợi sự đau khổ của quê hương tôi. Mãi suy nghĩ vẩn vơ, tôi đã tới văn phòng đại diện dân biểu Nguyễn Công Hoan. Ở đây, đầy đủ những khuôn mặt văn nghệ Tuy Hòa và toàn là học trò của nhà văn Võ Hồng, kể cả dân biểu Hoan, thi sĩ Phan Long Yên, tác giả thi phẩm *Tình quê* (nghề tay phải của chàng là Trương ty Thông tin). Lạ lùng nhất là, từ Trần Huyền Ân, Nhã Nam, Phạm Ngọc Lư, Phạm Cao Hoàng, Phan Long Côn đều làm thầy giáo. Chỉ riêng Nguyễn Công Minh, thi sĩ, làm... Trưởng ty Điền địa. Có thể nói tôi đã gặp một nửa nhà giáo nổi tiếng và toàn thể văn nghệ Tuy Hòa. Chuyện văn chương nở rộ. Nhưng tối mai văn nghệ sẽ gặp nhau, sẽ... « hội thảo văn nghệ ». Khách giang hồ vừa tới Tuy Hòa, xin phép cho nghỉ ngơi. Anh em dẫn tôi đến quán chè *Cây Phượng*, quán chè mà Mang Viên Long đã nói trong một truyện ngắn đăng trên *Tuổi Ngọc*. Chè ngọt như sự tiếp đón của chủ nhân, anh Mính, nhà giáo, người mơ ước có hai điều trong cuộc đời : Được du ngoạn đất Bắc và viết một bộ địa lý Việt Nam dày vài nghìn trang để con cháu sau này đọc mà yêu quê hương mình tha thiết. Tôi cảm động thấy mọi người lễ phép thầy thầy, con con với Võ Hồng. Sư huyoth Mai Tâm kính mến, *Ngày Nhớ Ông Thầy* của Ngài nên tổ chức ở đây. Ở quán văn nghệ *Cây Phượng* ra, trời đã tối. Trần Huyền Ân thiết cơm chúng tôi. Thức ăn thật lạ, thật ngon. Nhưng tôi không dám phiêu lưu. Tôi chỉ ăn cơm với vài miếng dưa thái nhỏ.

Cơm nước xong xuôi, trời sắp... giới nghiêm. Mưa lất phất rơi. Nhưng mưa bị gió thổi dạt nên mưa biến thành mưa xuân hiền hòa. Chuyện văn nghệ được khơi dậy. Kỷ niệm về một ngôi trường cũ của thầy Võ Hồng và các trò Ân, Côn, Nam... được khơi dậy. Những tách trà nóng được mời mọc, chiếu cố. Văn nghệ Tuy Hòa quả là ấm áp chân thành. Một thị xã đìu hiu bề ngoài thường có bề trong rộn rã. Ngày thứ nhất ở Tuy Hòa chấm dứt. Chúng tôi

chia tay tại nhà Trần Huyền Ân. Ra tới đường đã nghe tiếng còi hụ của xe quân cảnh chạy dọc phố Trần Hưng Đạo. Nhà nhà tới tấp đóng cửa. Vì, mười phút sau sẽ có hồi còi hụ... giới nghiêm chính thức phát ra từ Tiểu Khu. Giới nghiêm ở Tuy Hòa cũng « hờn nhiên » ra phết! Đêm ấy, Võ Hồng và tôi ngủ tại căn nhà riêng của ông bà Thanh Đạm. Không hề nghe bom B52 dội từ xa làm rung cửa kính. Không hề nghe tiếng đại bác câu đi. Đêm bình yên.

Sáng hôm sau, tôi được gặp khá đông độc giả của tôi qua sự loan tin của anh em văn nghệ Tuy Hòa. Nhà văn Võ Hồng trở về Tuy Hòa lần này để « thăm những Carnot » và để thăm ngôi mộ của một nữ nhân vật trong *Hồi cổ nhân* của anh. Chuyện cảm động vô vàn. Người cha (bạn của Võ Hồng) đi kháng chiến. Rồi thất lạc. Đứa con gái lớn lên không biết rõ về cha mình. Mẹ nó đã « lỡ bước sang ngang ». Nó sống với ngoại của nó. Mười tám tuổi, tình cờ nó đọc *Hồi cổ nhân*. Nó khóc. Nó muốn biết cha nó bây giờ ra sao, thuở nó còn bé ra sao. Nó nhiều lần định vô Nha Trang tìm Võ Hồng hỏi thăm. Có lần nó đã vô nhưng nó ngại ngừng đứng trước ngôi nhà số 53 đường Hồng Bàng. Rồi mới đây, Phương Thảo (tên trong truyện Võ Hồng) chết. Có bé vừa tròn mười chín tuổi. Hay tin cô chết và biết chuyện cô bé muốn gặp mình, nhà văn Võ Hồng đã xúc động đến quên ăn quên ngủ. Anh cũng chưa biết mặt cô bé như cha cô ta. Võ Hồng sắm hương nến, hoa, mời tôi ra nghĩa trang cùng anh. Chúng tôi phủ hoa lên mộ một nhân vật tiểu thuyết *Hồi cổ nhân*, thắp hương và khấn vái. Tôi thấy Võ Hồng ứa nước mắt. Những bạn trẻ thích viết văn, bạn đã hiểu nhà văn cần có gì ngoài kỹ thuật và nghệ thuật viết? Võ Hồng yêu cầu tôi dành một số trang trong *Tuổi Ngọc* để anh tưởng niệm một nhân vật tiểu thuyết của anh. Tôi đồng ý. (*)

Chúng tôi được đưa đi thăm cây si hai trăm năm ở quận Hiếu Xương, sau đó. Không người đẹp nào xuất hiện để tôi trồng cây si, Hinh như, gần một rế phụ có dò lan, song nếu tôi « trồng cây si » bên cạnh, chắc chắn, anh em văn nghệ Tuy Hòa sẽ bứng cây si của tôi đi ngay. Phải vậy chăng, thi sĩ Phạm Cao Hoàng? Tôi quên chưa kể ở Tuy Hòa có hai nhà sư rất văn nghệ. Toàn chức sắc của trường Bồ Đề. Một trong hai nhà sư này cũng đến cây si. Cây si, với nhà sư, chỉ là cây...bồ đề. Tôi bị dục về. Vì những bữa cơm. Đến hơn ba vị mời ăn cơm. Cơm nước làm ta bận rộn, làm ta mất cái thú ngao du sơn thủy. Tuy Hòa biết bao thắng cảnh, núi ta chưa leo, biển ta chưa xuống, ta chỉ còn hôm nay mà lại ăn cơm khách thì nản quá chừng. Tôi tự nhủ lần sau già vợ đi giang hồ, đến đâu ta cứ âm thầm đóng vai kẻ lãng du, đói mắt ta ngắm cảnh, đói bụng ta ghé quán chọn...cơm gà (phải gà Giao Chỉ cơ, gà Mỹ ta chê) ta ăn là thú nhất. Ta chưa sống cho ta một phút nào riêng với Tuy Hòa.

(Xem tiếp trang 64)

(*) Anh Võ Hồng, vẫn có ý chờ bài của anh cùng hình ảnh Phương Thảo và truyện viết về cô bé trong *Hồi cổ nhân*.

DƯỚI LÒNG VỰC SƯƠNG

ĐỔ THỊ HỒNG LIÊN

- Cô đã từng đi biển bao giờ chưa nhỉ ?
- Chưa, thưa ông.
- Vậy đây lần đầu tiên cô đi ?
- Tôi gật đầu nhẹ và quay sang người thanh niên. Hắn còn trẻ, chắc chỉ nhích hơn anh Q. một chút. Chỗ chúng tôi đứng là một ghềnh đá, bọt trắng xóa dưới chân. Buổi chiều tím ngắt. Hắn lại nói, giọng Bắc trầm trầm như từ cõi xa nào vọng lại.
- Chiều nay biển động quá.
- Vâng.
- Tôi đi đi hòn đá nhỏ dưới chân, phóng tầm mắt ra xa. Biển đó và nỗi buồn mênh mông đó. Nước có màu xanh sẫm, đậm buồn như đôi mắt của T. Bãi biển vắng người với những đụn cát trơ vơ. Rặng phi lao đang đua trong gió. Mặt trời đang xuống thấp dần. Tôi buột miệng.
- Đêm ở biển hẳn đẹp lắm phải không hở, ông ?
- Có đã đọc truyện « Các vì sao » chưa ?
- Tôi cười mỉm. Suốt buổi chiều nay lần đầu tiên tôi thấy lòng mình chớm vui.
- Rồi ông ạ.
- Hắn nhìn tôi lạ lùng.
- Nụ cười của cô cũng đẹp như vì sao và cũng tắt nhanh như những vì sao băng. Tôi thích những người con gái có nét buồn xa vắng. Cô có nghe tiếng sóng vỗ không ?
- Có.
- Ban đêm ở đây cô sẽ buồn vô chừng với sóng với gió và trăng sao.

- Tôi sẽ không buồn đâu.
- Hắn cười nửa miệng, đuôi mắt kéo dài ra.
- Có, cô sẽ buồn mà !
- Tôi đứng lặng im, buồn thiu. Ừ ! Rồi mình sẽ buồn mất mà thôi. Gió thổi dạt tóc tôi ra sau, lạnh ở hai tai và lạnh len vào trong áo. Trong phút chốc tôi bỗng nghe rét run. Hắn đứng đấy. Vững chãi và đầy sinh lực, mái tóc bông bồng trên gương mặt còn vương nét trẻ thơ. Tôi vuốt hai cánh tay để trần lạnh ngắt của mình. Hắn bảo :
- Trông cô giống như hiện ra trong truyện liêu trai.
- Sao ông ?
- Tôi chưa từng thấy người con gái nào như cô. Gầy xanh như liễu và tóc đen rợn người.
- Tôi bật cười thành tiếng.
- Ông có thấy giọng cười của tôi giống gì không ?
- Không, nhưng nó như hộp hồn người.
- Tôi trở mắt nhìn hắn lạ lùng
- Ông không nghĩ rằng tôi sẽ đi lơ lửng trên mặt đất chứ ?
- Dĩ nhiên là không. Trông cô dễ yêu như những con dã tràng chạy lanh quanh tội nghiệp. Tôi thích chúng lắm.
- Hắn khờ quá Tôi nghĩ thầm và nhớ đến T. Chúng mình giận nhau rồi đấy à. Chúng mình lại làm buồn lòng nhau nữa rồi đấy. Tôi nhìn xuống mặt nước mờ mờ dưới kia lặng thình.
- Mặt trời lặn rồi đó. Hắn nói. Cô nên trở về nhà. Gió đêm không tốt gì cho cô đâu.
- Tôi ngần ngại hỏi lại :
- Vì sao ?
- Vì tôi không muốn trông thấy những cô gái nhỏ ốm.
- Ông có em gái không ?
- Có, và cả những con mèo con đuôi xám. Chúng đều dễ thương như nhau. Tại sao con gái lại thích nuôi mèo ?
- Tôi không biết nữa. Súc vật nhỏ làm tôi bận rộn dù chúng dễ thương đến đâu.
- Hắn cúi xuống để nhặt một hòn đá nhỏ quăng ra xa. Biển sâu hun hút. Tôi nhướng mắt nhìn mà chẳng thấy gì.
- Ông ném xa quá.
- Ánh sáng đó, chìm lìm giữa lòng biển gào thét. Tối rồi. Cô có thấy những vì sao nhỏ bên kia không ?
- Tôi nhìn bầu trời nhạt lấm tăm sao, nói với hắn, như một đứa bé :
- Tôi thấy chúng giống như tấm áo choàng sáng rỡ của những bà tiên ngày xưa.
- Thật vậy sao ?
- Tôi lắc đầu một mình mơ hồ. Tuổi nhỏ đã khuất bóng trong sương mù và tôi hụt hơi kiếm tìm. Vô ích lắm khi nghĩ đến điều đó. Tôi nhớ đến cái vòng huyền gầy đôi, cườm tay nhỏ từ đây trống rỗng. Mất như thế đó. Xa như thế đó. Mất hẳn sáng rực lạ thường trong bóng tối vắng quanh.

— Dường như cô đang nhớ đến một cái gì?

Tôi vuốt tóc hững hờ.

— Đã mất hết rồi ông ạ. Tôi muốn trở về.

Lần đầu tiên hẳn nhìn tôi dịu dàng:

— Tôi vẫn ước hái được những vì sao trên cao, cuộc đời sẽ đơm thêm chút ánh sáng mờ ảo vui đó mà biết chẳng bao giờ có thể. Tôi muốn xin có một nụ cười, một nụ cười đẹp như vì sao.

— Một nụ cười?

— Phải.

Tôi bối rối nhìn hắn và cười. Trời đêm lung linh những ánh sao nhảy múa. Chúng là những cái chi đó? Tôi lăm lăm trong miệng. Tôi muốn biết tên hắn, gã con trai với mái tóc bành bồng, mắt sâu màu biển. Về đi. Về đi. Tôi nhủ lòng mình và quay bước. Gọng nói như một tiếng thở dài.

— Tên tôi là gió là mây, là biển...

Đi qua những hàng người lưa thưa trên bờ biển. Đi trong gió lạnh của biển khơi. Chân tôi đặt trên nền cát mềm, đôi dép nhỏ đã mất hút nơi đâu. Ngửa mặt nhìn trời, nhìn mây, tôi đi nhẹ hẫng, miện man. Ra đến lòng phố chính, đèn đường sáng, đèn nhà sáng ỉm, lối dịu mắt ngỡ ngác. Hãy cho tôi biết, này hẳn là ai, là sương hay là khói. Tôi đi về nhà và gọi tên T. Ở một chỗ nào đó, biết ai còn nhớ đến ai?

ĐỖ THỊ HỒNG LIÊN

nụ cười trong vườn nhỏ

*Trước nhà em là xanh chado bờ ngõ
ta đi ngang không dấu nỗi ngại ngùng
em có đứng trong vườn ru nắng vỡ
gọi mây về trong ánh mắt lao lung*

*Sương khói vẫn trong lòng ta xao xuyến
dòng sông xa xa ngủi bãi tình trầm
mái tóc em có dài thêm lưu luyến
khi đường về phai giọt nắng chờ mong*

*Có còn không nụ cười bên song cửa
ngón tay run nghiêng nhẹ chút hương đời
xin em đốt trong hồn ta ánh lửa
hông ấm lòng với nỗi nhớ không người.*

CHÂU UYÊN

HẠNH PHÚC

NHỎ NHỎ

PHẠM ĐÌNH THỐNG

Mưa không lớn. Mưa vừa đủ ướt tóc nếu đi bộ và đầu trần qua hết con đường nhỏ từ nhà tới quán cà phê. Chàng đi nép sát vào hàng rào khu vườn biệt thự để tránh bùn dơ từ những chiếc xe chạy vội vã bắn tung lên. Những hạt mưa nhỏ đập vào mặt chàng gây cảm giác lạnh lạnh dịu dàng. Cái lạnh gây gây của Đà Lạt những ngày vào thu. Cái lạnh gây thích thú đối một điều thuốc lá bên ly cà phê bốc khói. Những bụi nước làm chàng sáng khoái dễ chịu sau một giấc ngủ trưa mệt nhọc trên căn gác xếp hăm hấp nóng, chẳng biết làm gì để đốt hết buổi chiều chủ nhật còn lại. Chàng rất sợ phải nằm trên căn gác nghe những tiếng động hỗn độn của khu xóm. Cái sinh hoạt xô bồ và náo nhiệt đến khó chịu.

Quán nằm sọt vô một chút sau ngôi nhà lầu ba tầng có trồng nhiều hoa giấy tím. Vị trí quán tương đối đặc biệt, tuy sọt vô trong lè nhưng lại gần ngay ngã tư, chỗ giáp con đường nhỏ và con lộ độc nhất thông ra

ngoại ô thành phố. Khách ngồi trong quán có thể nhìn thấy từ xa những chuyến xe từ các thị trấn xa về mà không bị tiếng xe ồn ào quá.

Chàng đến quán chiều nay như một thường lệ. Nhưng khi đến nơi chàng sực nhớ ra một điều thích thú. Chàng vội tìm một chiếc bàn ngay cửa để có thể trông chờ chuyến xe chở Hạ Quyên trở về. Nhưng chàng nhớ ra chiều qua cô bé đã nói có thể đến sáng mai mẹ nàng mới về. Dĩ nhiên nàng không thể bỏ mẹ ở lại để về trước được. Dù sao chàng vẫn ngồi đây suốt buổi chiều. Và biết đâu chiều nay Hạ Quyên về. Chẳng phải là một bất ngờ nhưng chắc sẽ gây thích thú và chàng sẽ xúc động ghê lắm.

Chàng ngồi được hơn nửa tiếng đồng hồ mới có người khách thứ nhì vào quán. Chàng nhìn quanh. Quán trống và lạnh. Có một chút cô đơn tê tái len nhẹ vào hồn. Buổi chiều xuống chậm chạp và êm đềm như hơi thở. Mưa vẫn bay lất phất trắng mờ mờ con đường lớn dẫn ra ngoại ô. Hình như có bão rớt qua thành phố. Ít khi có được một ngày mưa bay dễ thương như thế ở cái thành phố nóng nực quanh năm này.

Một đóa hồng vàng e ấp trên trên chiếc lọ có hình dáng cổ, màu đen, để trên quầy thu ngân. Chàng thấy nhớ Hạ Quyên nao nao. Nhớ mẫu đối thoại tối qua với cô bé.

- Mai Quyên đi Định Hóa với mẹ.
 - Chắc vội đi hả ?
 - Ai muốn đi. Mẹ « bắt » đi đấy chứ.
 - Sao không từ chối.
 - Mẹ hỏi sao cho đi thì không đi, còn lúc trước cứ đòi đi...
 - Nói ở nhà học bài không được sao.
 - Không.
 - Sao thế ?
 - Mẹ nghỉ.
 - Nghỉ gì ?
 - Trước giờ đâu có học bài ngày chủ nhật.
 - Thế thì mai giả bệnh ở nhà.
 - Không được.
 - Lại không được ?
 - Bệnh thì mẹ cũng không đi. Ở nhà mẹ bắt đi bác sĩ.
 - Đi bác sĩ thì đi chứ.
- Cô bé la lên :
- Bộ muốn người ta bệnh thật hả ?
 - Ừ.
 - Biết mà.
 - Biết gì mới được chứ ?
 - Biết.
 - Biết gì ?
 - Biết muốn người ta bệnh thật, chết luôn.
 - Ê, đừng nói giỡn nghe bạn.

- Vậy đó. Ai biết...
- Thôi, xin lỗi vậy. Huê nhé.
- Không huê.
- Không huê cũng phải huê.
- Không.
- Thôi huê đi. Mai đi chiều về nhà.
- Không được.
- Lại không được ?
- Hình như mẹ nói mới mới về.
- Trời !
- Gì trời ?
- Chết anh rồi.
- Gì chết ?
- Nhớ chết chứ gì. Bộ không nhớ hả ?
- Nhớ chứ. Nhưng nhớ mẹ chưa về thì sao.
- Cổ « vận động » với mẹ về sớm nghe.
- Dạ. Để Quyên vận động, nhà.
- Gớm bây giờ mới dạ.
- Vậy đó. Ai biết...

Chàng mỉm cười một mình. Đó là niềm hạnh phúc. Hạnh phúc của chàng nhỏ nhoi nhưng đầm ấm. Chàng muốn giữ nó nhỏ nhoi như thế mãi. Như một âu sung của đời sống ban phát cho chàng sau những năm tháng dài lăn lộn, quần quật, giành giật và đôi khi phải thủ đoạn để sống. Gần đây những bạn bè thân thiết chàng nhìn chàng với con mắt lạ lùng như vừa khám phá nơi chàng một điều gì mới lạ. Cái lạ ấy chính là cái hạnh phúc nhỏ nhoi mà chàng vừa bắt gặp mấy tháng nay và chàng muốn giữ mãi, tôn thờ như một thánh tích.

Phải. Chàng có gì đâu, còn gì đâu, sau những năm tháng miệt mài giữa bụi mù đời sống. Chàng đã đuổi bắt hạnh phúc trong công việc một thời gian dài. Thất bại. Như một cánh chim bay lạc giữa mưa bão, phần đầu với thiên nhiên để tìm chút yên ổn. Cho đến lúc cánh chim kia mỏi rục và buông rơi giữa bão bùng thì lạ thay, nơi cánh chim bạc gió kia rơi xuống là một ngôi miếu cổ hoang phế giữa rừng sâu không kẻ biết. Chàng buồn cười về ý tưởng so sánh đó. Khi cô bé về sẽ nói trông bé giống như một ngôi miếu cổ bỏ hoang. Chắc cô bé sẽ giận dữ cự nự ghê lắm. Nhưng bé ạ, bé đâu biết rằng đó là một so sánh tuyệt vời nhất. Vì anh chỉ yêu thích và kính trọng những gì sâu đậm cổ kính và hoang liêu không ai biết đến như thế, bé ạ.

Cơn mưa dai dẳng suốt buổi chiều, đến tối. Ly cà phê thứ hai đã được mang lên. Chuyến xe cuối cùng một ngày từ ngoại ô đã trở về. Dù đã biết trước chàng không khỏi buồn bã về việc đón hụt chuyến về của Hạ

Quyên. Có một cái gì nửa như nhớ nhưng nửa như tê buốt len vào hân. Đã mấy lần chàng dợm đứng dậy bỏ đi nhưng mưa giữ chân chàng lại. Cũng như mưa giữ chân những người khách trong quán. Mưa đan dài mù mịt. Mưa trắng xóa phố phường. Mưa gây nhớ nhung. Mưa làm sao xuyên hồn người trẻ tuổi. Niềm nhớ tiếc xa xôi bay về đậu trong hân băng khuâng. Chàng ngồi nhìn mông ra bên ngoài. Bóng tối kéo về trùm phủ thành phố. Chút ánh sáng còn lại hắt hiu trải dài trên mặt đường bóng loáng nước mưa.

Đêm qua sau khi gặp Hạ Quyên trở về chàng không sao chợp mắt được. Tiếng còi tàu từ phía nhà ga phụ vọng lại nao nao ngậm ngùi. Tiếng còi tàu như mời gọi một chuyến đi. Buổi trưa tiễn người bạn ra trạm hàng không đôi vé về một thành phố bụi mù đất đỏ trên cao nguyên chàng chợt buồn muốn khóc. Nhà ga làm trạm hàng không với những thân tàu rỉ sét nằm thu mình trên những đường rầy cỏ mọc um tùm. Những hình ảnh đó đập vào mắt chàng vào tâm hồn chàng một tiếc nhớ ngậm ngùi một thời trẻ dại. Nhớ những ngày thơ ấu theo mẹ tiễn người cha lên sân ga đợi chuyến tàu xuôi về Nam. Tiếng động cơ nhịp đều ầm ầm và những cuộn khói bốc cao tan loãng trên không, mang con tàu, mang theo người cha về một phương trời xa. Nhìn những giọt nước mắt rơi trên đôi má người mẹ và những bàn tay vẫy chào nhau lòng thơ dại của đứa bé lên mười cũng mềm xuống băng khuâng. Như buổi trưa qua, những bước chân chậm chạp của hai người bạn về phía sân ga cũ. Mưa đi. Cậu cố thể nào cũng lên chơi một bạn nhỏ. Mưa này thành phố nhỏ trắng ngát sứ và những con đường vàng những cánh muông. Muông và sứ tỏa thành một thứ hương thơm kỳ lạ lắm... Chàng quay về nơi làm việc, một căn phòng hẹp có cửa sổ hướng về phía con đường sắt băng ngang vào thành phố. Hình ảnh đoàn tàu rỉ sét nằm yên nghỉ, con đường sắt băng vô thành phố cỏ dại mọc đầy. Và tiếng còi tàu vang vọng giữa đêm khuya ám ảnh chàng suốt đêm. Những kỷ niệm tràn vỡ về. Với chàng, đời sống hầu như được vun bón bằng kỷ niệm.

Phải rời khỏi quán. Phải đi. Phải đi. Đi đâu không cần biết. Một buổi chiều chủ nhật buồn bã như thế. Đã đủ chưa. Hãy rời khỏi. Đi đâu cũng được. Dù trời vẫn còn mưa. Và hình như gió cũng nhiều. Gió thổi. Mưa bay. Mặc.

Ánh đèn đường nhạt nhòa mưa soi bóng chàng đồ dài trên mặt lộ. Đèn thuốc sáng trên môi. Hai tay trong túi quần. Chàng mơ hồ muông tượng ra một thứ hạnh phúc. Hạnh phúc lang thang. Hạnh phúc nhớ mong chờ đợi. Có gì tuyệt vời bằng sự đợi chờ người yêu nhỏ?

Chàng rẽ qua con đường nhỏ mang tên một thi sĩ. Con đường vắng vẻ cả ngày đêm. Lâu lâu mới có một chiếc xe hơi bóng loáng nhẹ nhàng lướt qua. Con đường với những biệt thự nguy nga cổng đóng im lìm và những khu vườn trồng nhiều hoa. Con đường thỉnh thoảng chàng có dịp đi qua, cho xe chạy chậm rãi và đôi khi dừng lại dưới một gốc cây đếm lá vàng băng qua. Một cặp tình nhân đứng tựa xe gần máy dưới gốc cây. Đôi

tình nhân khoác chung nhau một chiếc áo mưa. Mưa và bóng tối tràn ngập bao quanh, chàng không nhìn thấy, đến lúc gần chạm mặt nhau chàng vội vã lách qua bên kia đường. Cặp tình nhân dừng trò chuyện. Và hình như cả hai ai ngại nhìn theo chàng. Người thanh niên đầu trần lang thang dưới mưa trong đêm khuya vắng. Có lẽ cặp tình nhân thương hại chàng. Như chàng đã đôi lần nhìn đôi vợ chồng trẻ lúng giềng. Người chồng là một công chức ngày hai buổi sáng đi trưa về, xế đi chiều về. Sự điều độ chừng mực thành một nhàm chán. Chàng đâm ra sợ. Người vợ hiền ngoan với công việc gia đình. Hai người sống như hai cái bóng hạnh phúc đổ nhập vào nhau, đều đặn, thăm kín. Những người khác nhìn vào đôi vợ chồng trẻ với cặp mắt kính phục thêm muốn. Một thứ thêm muốn một hạnh phúc dịu dàng trầm lặng được nhìn thấy như thế. Riêng chàng những lúc quá cô đơn, những đêm trở về căn gác thui thủi một mình một bóng chàng cũng đâm ra nửa như thêm thường như khinh bặt cái hạnh phúc dịu dàng của đôi vợ chồng trẻ đó. Và họ nhìn chàng ái ngại, thương hại. Thỉnh thoảng những mẩu chuyện vặt vãnh của đôi vợ chồng kia vô tình lọt vào tai chàng. Có lúc làm chàng khó chịu. Có lúc nghe xong chàng mỉm cười một mình. Chính chàng cũng không hiểu nổi tại sao mình cười.

Một chiếc xe hơi chạy ngược về phía chàng. Ánh đèn sáng quá làm chàng chói mắt khó chịu. Và chàng chợt nhớ ra mưa bụi thể mà ướt hết chiếc áo mỏng trên mình. Chàng đưa tay vuốt mái tóc ướt ngược về phía sau, tìm một chiếc lược lá còn sót lại nhàu nát trong túi quần. Chiếc lược làm chàng ấm áp dễ chịu. Chiếc xe đã qua cuối đường và rẽ qua con đường lớn. Chàng nghe thấy tiếng bánh xe rít trên mặt đường ướt lúc qua cua. Mùi hoa ngọc lan thoang thoảng đâu đây. A, chàng vô tình đi ngang qua và dừng ngay trước biệt thự có trồng nhiều hoa ngọc lan. Ban đêm hoa tỏa hương thơm ngát cả một khúc đường. Hương ngọc lan quyện lẫn với mùi khói thuốc trong không khí lạnh lạnh thành một thứ hương kỳ diệu tuyệt trần. Chàng dừng lại trước ngôi biệt thự, tần ngần nhìn vào bên trong. Ánh đèn từ hành lang lơ mờ hắt ra khu vườn. Qua một khoảng hở của cánh cửa sắt đóng im lìm, chàng thấy pho tượng màu trắng dựng bên lối đi giữa vườn hoa. Có một cái gì làm chàng chăm chú vào pho tượng trắng toát. Pho tượng như sống động. Pho tượng tỏa hương. Mùi hương tuyệt diệu vô ngần. Hương ngọc lan và khói thuốc hay hương tỏa ra từ pho tượng màu trắng trong khu vườn kia? Lúc ấy chàng không thể phân biệt được.

Nếu cơn mưa không đổ bất ngờ vào khoảng gần sáng thì chả biết chàng có thức giấc và trở dậy ngồi viết thư cho Hạ Quyên không. Chàng nhớ cô bé ghê gớm. Trời mưa lạ lùng. Mưa từng chập. Khoảng 5 giờ sáng chàng đang ngủ say (vì đêm qua chàng về đến nhà quá nửa đêm, suýt tí nữa thì ngủ bết bởi tội lang thang trong giờ giới nghiêm), cơn mưa bỗng đổ ào ào xuống. Hơi lạnh len vào chân chiếu. Chàng ngồi co hai chân lên ghế, đốt

thuốc, nghe mưa đổ rầm rầm trên mái tôn. Chàng lần dở những tờ thư của Hạ Quyên gửi từ trước tới giờ ra đọc theo thứ tự. Hình như chỉ nhia đến câu mở đầu là chàng có thể nhắm mắt lại đọc nốt bức thư. Những tờ thư đã đọc rất nhiều lần nhưng vẫn còn sạch sẽ ngay thẳng xếp trong một ngăn kéo theo thứ tự trước sau. Chàng định bụng sẽ đóng thành tập và, nếu có thể, sẽ cho photocopy cùng khổ giấy đem đóng lại như quyển sách. Và dĩ nhiên « quyển sách » này sẽ được mang cánh bên mình. Cứ tưởng tượng hai ngày một bức thư bốn trang (Hai ngày một bức thư bởi vì có hôm nay chàng viết gửi cho nàng, nàng đọc và đêm đó sẽ viết sáng mai gửi cho chàng. Chàng đọc và đêm đó viết hôm sau lại gửi cho nàng. Chả hiểu việc gì nhiều thế mà mỗi ngày đều có chuyện để kể nhau nghe). Tính trung bình, mỗi ngày hai trang, một năm 730 trang. Và cứ thế ta nhân lên, năm năm sau mỗi người có một tác phẩm dày 3 650 trang! Một tác phẩm vĩ đại chưa có một văn hào nào ở Việt Nam thực hiện được.

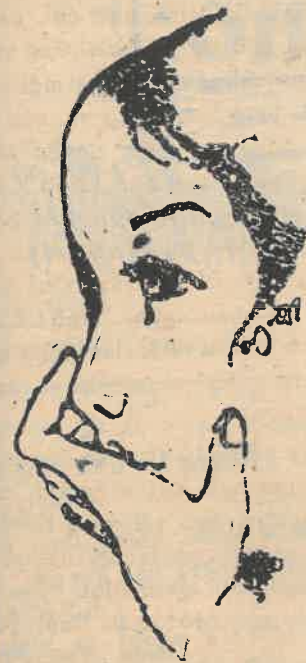
Đọc xong ngăn thư và viết nốt lá thư viết dở từ trưa qua cho Hạ Quyên chàng thấy sáng khoái lắm. Mưa đã thưa hạt. Một vùng ánh sáng mờ nhạt hiện ra ở chân trời. Chàng ra ngoài lan can làm vài động tác thể dục. Một chút êm mát nhẹ nhàng và thoải mái chạy dọc trong người. Chàng nghĩ đến Hạ Quyên giờ này chắc đang say ngủ với mẹ ở Định Hóa. Chàng thấy hạnh phúc thật bé mọn nhỏ nhoi và ở ngay trước mắt. Hạnh phúc của chàng là những buổi chiều lang thang dưới hàng cây trên đường từ sở về nhà. Là những buổi sáng cho xe chạy chậm chậm qua ngõ nhà Hạ Quyên, đôi khi dừng lại, nếu thấy có bé đang tưới hoa, nói vài chuyện vu vơ. Là những đêm nằm đọc những tờ thư dịu dàng ngổ ngàng. Là những khuya bất chợt thức dậy ngồi trong mùng nhủ đến người yêu nhỏ dốt thuốc lá nhà khói bâng quơ... Và bây giờ chàng tìm thêm được một chân lý khác của hạnh phúc là sự mong đợi một bóng qua, một tiếng chân quen thuộc và, thức dậy lúc 5 giờ sáng đọc thư, viết thư cho người yêu trong nỗi vô cùng thăm lặng của bóng đêm và hơi sương ẩm ướt.

Chàng mỉm cười bâng quơ mỗi tiếp một điều thuốc khác, mặc áo quần ra chiếc quán đầu ngõ uống một tách cà phê ngồi nhìn thiên hạ qua lại. Một hạnh phúc nhỏ nhoi nữa.

Và cứ thế, chàng dần dà khám phá ra rất nhiều đến niềm vui nhỏ dễ dàng bắt gặp trong đời sống mà trước đó chàng ít khi để ý đến.

Một lần Hạ Quyên nói với chàng cô bé rất ghét ngày chủ nhật. Chàng ngạc nhiên ghê lắm. Nhưng rồi chàng chợt hiểu. Cô bé thêm rằng nàng rất thích ngày thứ bảy. Thứ bảy cho ta chút thoải mái và chờ đợi sự rảnh rỗi vào ngày hôm sau. Ta cố làm nốt cho xong việc vì ngày hôm sau ta đã nghỉ ngơi, thong thả hò hẹn. Chủ nhật, trái lại, ngày thấy mau hết, và chiều đến ta buồn rầu nghĩ đến ngày mai lại phải lọc cọc đến sở, đến trường. Thành

(Xem tiếp trang 64)

THƯỢNG THUẬT
gãy tan chùm khói thuốc

*nư xa lạ sớm mai đầy tóc rối
nắng hoa hồng trên áo ngủ yêu thương
có bay lên trong ngất ngất vô thường
cũng rụng xuống trái tim mù khói thuốc
muốn lá cỏ chớm xanh và non mướt
trời mưa qua một trận nhỏ đầu mùa*

*hình quanh đời trong nỗi nhớ vu vơ
thấy trời tuột ngày xa xưa bé nhỏ
một hàng nến, tuổi nào vừa khua đi ngõ
vốn liếng đời theo nhau đó lặn đi
hơi thở ta, sâu nghe ngực nặng nề
nghe từng lớp mồ hôi già trước tuổi*

*mai có chết thành chim trên áo gối
hôn tóc em và lặng lẽ yêu thắm
se sắt lòng khi chợt thấy xa em
đủ khoảnh khắc của một đời bèo bọt*

*dù thân đá đã chịu nhiều điều cợt
của lũ người phạm thú (cũng nặng tình)
mai ta về vui ngắm lại quê mình
ngắm lại những mùa trăng xưa ngõ mất
(vì thành phố đã che trời kín mít
còn đóa trăng tình tự lúc yêu em)*

*nghe lòng chàng xuống thấp nhẹ êm êm
chao nghiêng bóng lẽ mềm từng khuya khoắt
ta chợt thấy em như người lạ mặt
thật dịu dàng như thời tiết đổi thay
như buồn thắm trong một nỗi quất quay
như mưa nắng trong một giờ bất chợt*

*nư chiêm bao ai gọi mình thức dậy
gãy tan thành chùm khói thuốc yêu em*

*thời ta về nằm ngủ cạnh trái tim
dù trái tim đã mệt mù khói thuốc
và cứ mơ như trăm lần bất được
một tương lai chưa xé bóng chiều tà
biết lòng mình còn lắm nỗi thất tha
còn mãi mãi đậm đà hương thiếu nữ*

*em vẫn đó
sao ta đây mộng dữ
phải chăng ta còn ngờ vực lòng mình
nên mưa qua trời đất có tươi xanh
ta vẫn thấy hồn ta vàng khố khố*

CỬA TIỆM BÁN TỪ CÂY KIM ĐẾN CHIẾC PHI THUYỀN

lầm lẫn tai hại

Trong một lớp ở một trường tiểu học xứ Quảng. Một cô giáo xứ Huế kêu cháu tá và trong bài có một đoạn như sau :

« Mặt trời xuống, con hồ cứ nhất định đi kiếm mồi. » (chăm chăm xuống hàng).

Một lát sau cả lớp nộp bài Cô giáo thấy câu ấy được viết như thế này :

— « Mặt trời xuống, con hồ cứ nhất định đi kiếm mồi, chăm chăm xuống hàng ».

thế chiến thứ tư

Một ký giả hỏi nhà bác học Einstein, cha đẻ của thuyết tương đối rằng ông nghĩ sao về việc có thể xảy ra chiến tranh nguyên tử Einstein đáp : « Tôi không biết người ta sẽ dùng khí giới nào trong thế chiến thứ III nhưng tôi biết rằng thế chiến thứ IV nhân loại sẽ tấn công nhau bằng ná... cao su !

NHỊ LANG (cóp)

tuổi trẻ

Mất hết nét đẹp, lộng lẫy hay thanh đạm, người ta mất tất cả.

Tuổi trẻ là kho tàng duy nhất đáng kể

O WILDE

Rất nhiều người không bao giờ trẻ, vài người không bao giờ già.

G.B. SHAW

Trong tuổi trẻ người ta hướng thụ. Trong tuổi già người ta sám hối.

DE LA SABLIERE

Còn trẻ là còn đón nhận những cái đẹp, cái hay và cái cao trọng, đón nhận lời kêu gọi của con người, của thiên nhiên và của vô tận

MAC ARTHUR

Trong lúc tuổi em nở hoa, hãy hái đi, hái đi tuổi trẻ. Cũng như cánh hoa này, tuổi già sẽ làm tàn phai hương sắc em.

RON SARD

và tình yêu

Sự vui sướng có tận đáy lòng, người ta có thể ấp ủ nó trong một lâu đài.

THÀNH NỮ THÉRÈSE

Lấy nhau thương chỉ yêu nhau được nhiều lắm từ ba tháng tới ba năm, rồi sẽ phải chịu đựng với nhau cả đời.

HOMER

TRẦN ĐÌNH MƯA NGÂU (Sưu tầm)

CHẠP PHỒ ĐẠI TỰ ĐIỀN

KIẾN VÀNG chủ biên
với sự đóng góp của các Bạn Vàng

gia đình

ĐỖ NGUYỄN HOÀI MY

NHÀ BẾP : Nơi trở tài thực nữ, ngược lại là « pháp trường cát » của anh em Kiến Vàng.

TỬ THỨC ĂN : Cửa hàng được chiếu cố nhiều nhất (cả ngày lẫn đêm). Tuy nhiên, nó luôn luôn được canh chừng bởi những con mắt điện tử và còi báo động vô cùng nguy hiểm.

Ô MAI : Chiến lợi phẩm thu được vào những lần ông anh quý hóa bảo : « Bé, giúp anh tí việc ».

GIẶT ĐỒ : Hành động cao quý, đầy lòng nhân từ của cô em gái, phải ra sức chiến đấu với sự cứng đầu của những bộ đồ quá sạch sẽ (mà các cụ nhà ta là sở hữu chủ).

CHÓ : Đồng minh quý giá cho dân kíp tóc để đối phó với những kẻ muốn phá rối trật tự, an ninh công cộng (còn thù người nổi loạn là ai).

ROI MÂY : Chương ngại vật tối quan trọng trong công cuộc tranh đấu đòi tự do độc lập cho nước nhà. Món đồ phản nghệ thuật.

BÀN ĂN : Diễn đàn của cả hai phe, nơi tranh đua của những loa phóng thanh nhỏ nhất thế giới, chỉ ngừng lại khi mọi thứ đã được đem ra phân tích kỹ lưỡng (cơm, thịt, cá, trứng...)

(Còn tiếp)

mèo : thần tượng của dân Ai Cập

Ngày xưa tại Ai Cập, dân chúng có thói quen xem mèo như một vị thần linh. Trong nhà tất cả mọi người đều phải kính trong mèo như một vị thượng khách. Nếu gia đình nào thiếu thốn hoặc nghèo khổ cho mấy, về chú mèo vẫn phải được săn sóc chu đáo.

Không may chú mèo rũi ro chết đi thì người ta phải ướp xác nó bằng thuốc thơm. Để tỏ ý tiếc thương mèo quá cố, tất cả mọi người trong gia đình phải cạo hết lông mày nhẵn nhụi. Thuở ấy luật lệ Ai Cập rất nghiêm khắc cho những ai lỡ tay đập chết mèo. Hậu quả sẽ vô cùng khốc liệt, nghĩa là sẽ bị xử phạt một cách đau đớn cho thể xác

tượng phật ngủ

Tại đảo Ceylan (Tích Lan) có một tượng Phật lúc ngài viên tịch, được chạm trổ thật công phu bên vách núi đá, đã lở cuốn rất nhiều du khách cũng như khách hành hương trên thế giới.

Những tượng Phật bằng đá hay bằng đồng rất thường ở Ceylan. Nhưng đối với hai bức tượng Phật được chạm trổ trong núi đá này quả thật là một kỳ công hiếm có. Bức tượng Phật Tỏ lúc ngài viên tịch rằm dài bên vách đá giữa trời. Trên đầu một vị đệ tử thân tín nhất của ngài là A Nan đứng khoanh tay hầu, đôi mắt nhắm chiều nhìn vào khoảng không gian vô tận thật hồn nhiên và xúc cảm. Khác xa với bức tượng Phật bằng đồng khổng lồ tại Kama Kura. Ngài ngồi trầm

ngâm có vẻ huyền bí quá. Và cũng khác xa với bức tượng Phật tại A Phú Hãn cũng tạc trong núi đá và dài tới 53 thước.

TRỊNH CÔNG TRUYỀN (Sưu tầm)

bối chữ

— Chữ viết nhanh, đơn giản, thẳng đứng hoặc hơi nghiêng về phía phải: Tính ưa hoạt động.

— Những vòng của các chữ o, a, d, g, q, được viết hở ra (mở chữ không vòng kín): Tính thật thà.

— Những chữ viết rời nhau, hoặc cứ mỗi nhóm chữ lại có chỗ rời nhau: Nhiều linh tính.

— Những hàng chữ viết hơi chênh lệch đi lên: Tính lạc quan. Trái lại, những hàng chữ đi xuống là dấu hiệu của sự mỗi mệt bi quan.

— Những chữ viết hoa quá cao so với các chữ thường khác: Tính kiêu ngạo.

— Giữa hai hàng để chừa quá nhiều quãng hay giữa hai chữ, lẽ bên trái quá rộng: Tính hoang phí. Trái lại, là người có tính hà tiện, tiết kiệm.

— Nét chữ đậm, những vòng lên (nhu chữ b, h, l) ngắn: Tính ưa vật dục.

— Chữ viết tròn trịa không có góc nhọn: Tính dịu dàng.

— Những gạch ngang thật mạnh đè lên giấy đến có dấu: Nhiều sinh lực, nhiều ý chí.

TRƯƠNG HUỲNH THƠ THƠ

đau bụng

— Thế nào em quyết định chưa? Bỏ nhà theo anh nhé.

— Em ngại lắm anh à. Chúng ta sẽ... ở đâu?

— Túp lều tranh hai quả tim vàng.

— Như vậy... chúng ta uống nước là để yêu nhau sao.

— Ủ, tình yêu lý tưởng cần gì vật chất.

— Nhưng... em sợ uống nước là đau bụng!

HÀ VĂN MÂN

kiến
vàng
ơ!

VẤN: Kiến Vàng ơi! « người ta » đã xa xôi lắm rồi, tít bên trời Âu lạn. Bấy chừ, có cách gì để quên không, khi lòng còn vương vấn.

NGUYỄN NGỌC THẢO (Gia Định)

ĐÁP: « Ta cố đi tìm trong quên lãng, nhưng cố quên lại càng nhớ thêm... » Mời bạn hát tiếp câu hát đó. Phôi pha hay vương vấn là chuyện của trái tim bạn ạ, có cố gắng lắm cũng chỉ có nghĩa là ta thua ta thêm một lần nữa mà thôi.

VẤN. — Kiến Vàng ơi! Năm nay Ugen đã 15 tuổi rồi. Thế mà người ta cứ ưa gọi Ugen là cô bé mi lỵ « nhỏ » không à! Ugen tức gớm! Kiến Vàng có cách nào giúp Ugen « cấm » người ta không được gọi một cách « bất hợp pháp » như thế nữa không Kiến Vàng?

UYÊN (T.H. Cam Ranh)

ĐÁP. — Chả ai cấm ai được đâu nhỏ ơi. Khi ta ra điểu ta đây, ta oai ghê lắm, ta muốn nhón gót rời một chỗ đứng ở tuổi nào là ta bắt đầu làm rắc rối thêm cho chính ta đấy. Rồi mai một nữa, nhỏ đứng lại ở một tuổi nào, nhỏ sẽ ca « Sao không coi người ta ta như ngày xưa »... cho mà xem. Đôi khi nghe xót xa lắm cơ.

VẤN. — Kiến Vàng ơi! khi một hủi của quên viết thư cho mình thì phải nhắc như thế nào cho đỡ tụt.

T.M.H

ĐÁP. — Hãy viết cho hẩn thế này: « Anh ơi, hình như ông đưa thư bị bệnh đã lâu, chả thấy ông ngang nhà em gì cả. Em buồn quá. » Nhớ chấm nước bọt cho nhỏ vài ba chữ trong thư rồi gửi cho hẩn.

lại bức thư ngắn nhất thế giới

Ngày xưa có hai danh nhân La Mã thách nhau viết một bức thư thật ngắn mà có ý nghĩa. Một vị viết bức thư chỉ có hai chữ: e o, có nghĩa theo chữ Latin là: Tôi đi đây. Vị kia bèn trả lời chỉ có một chữ: i có nghĩa là: hãy đi đi. Đó là bức thư được xem như ngắn nhất thế giới mà phe người lớn cho đến bây giờ vẫn còn kể cho nhau nghe. Quý vị Bạn Ngọc có ai muốn phá kỷ lục này không nhỉ?

tại sao biển có sóng

Bình thường, khi trời yên, không có gió, mặt biển chỉ gợn những làn sóng lăn tăn. Khi gió thổi, mặt nước lay động tạo nên những đợt sóng to nhỏ tùy theo sức mạnh và tốc độ của gió. Khi trời giông bão, biển động mạnh gây nên những lượn sóng to, có khi cao hàng trăm thước; gây thiệt hại khốc liệt cho các thành phố, làng mạc ven bờ biển như trận sóng thần ở Hời Quốc gần đây. Ngoài ra, sự dâng nước lên hay rút xuống của thủy triều cũng gây nên sóng.

bông đá là gì

Bông đá là một loài vật sống dính liền với đáy các biển miền nhiệt đới. Khối mềm mềm mà người người ta dùng trong việc trang điểm, vệ sinh, chính là bộ xương của những con vật đầy thịt. Những lỗ to nhỏ trên mình chúng giữ một vai trò quan trọng trong việc di chuyển bông đá: những lỗ to dùng để dẫn nước vào và nước thoát ra ở những lỗ nhỏ hơn. Sự luân lưu, chuyển vận của nước biển đã mang vi khuẩn vào nuôi bông đá. Bông đá được các ngư phủ thợ lặn gỡ lên từ đáy biển sâu, chùi rửa, bóp ép, làm cho trắng rồi phơi khô trước khi đem bán.

PIANO (Cóp)

kiến vàng và bạn vàng

PHƯƠNG (Đà Nẵng). — Ngọc thân ái là « linh chính quy » của ngài chủ nhiệm, không có « địa phương quán » đâu mà hỏi kỹ thế. Thân sinh của K. V. là... bố K. V., rắc rối vừa chừ.

HÀN DẠ CHÂU (Tuy Hòa). — Lãng tử không thích bị cột chân, dù là bằng sợi chỉ. Cứ để hẩn đi, mỗi chân hẩn về hẩn khóc như trẻ con bên bạn cho mà xem. Lúc bấy giờ « dạy dỗ » hẩn hẩn mới thấm thía.

NHUY (Xứ Dừa). — Chưa già đâu bạn ạ, 21 tuổi là tuổi bắt đầu chín. Buồn đấy nản đấy nó đang mở trận giặc lớn, coi chừng đề phòng. Hãy vươn vai một cái, soi gương rồi... đi mua TN đọc, tin chắc bạn sẽ thắng lớn ngay.

THỦY NHI (Ng. Thông). — Vi trùng lười ai cũng sẵn. Mong bạn chưa bị hẩn cho đo giường để tiếp tục thêu méc.

LA MỘNG ANH (Saigon). — Về thơ phú K.V. yếu lắm, vậy phải đợi nhờ tới chị Ngọc, Mộng Anh ạ. K.V. đang tung những toán chuyên viên để thăm dò thị trường, nếu của tiệm làm ăn ế ẩm, hẩn phải có lý do. Có thể K.V. sẽ tự ý thu hẹp của tiệm để chờ thời hay... buồn lậu hoặc bán chợ đen may ra mới khá được. Chờ xem.

THỤY THỦY (Đà Lạt). — KV chả có chi gọi là « gờ ghề gờ ghềnh » cả. Buồn ngồi rí rả chuyện trò cho vui vậy mà. Sức mảy mà dám qua mặt các đấng kíp tóc.

máy tìm bạn lòng

Hoa Kỳ là một nước tiến bộ và sản xuất được những thứ máy móc tinh vi nhất thế giới, nhưng cũng vì những máy móc tinh vi ấy mà người Mỹ trở thành quá lệ thuộc vào máy. Ngoài những máy tính điện tử, toi máy bán sinh gôm, máy chải răng v.v... bây giờ người ta lại nhờ toi máy để tìm bạn cho các cô cậu mới lớn chưa có gia đình.

Hai nhà khảo cứu thuộc viện đại học Stanford Hoa Kỳ đã làm mai 350 chàng cho 210 nàng bằng máy căn cứ trên cá tính, sở thích và ý kiến — Dĩ nhiên sau khi cho máy chạy, sẽ có 140 chàng không hợp với ai trong số 210 nàng. Rồi hai ông mai lại dùng máy kiểm bạn trai cho một số các cô căn cứ trên tuổi tác, quốc tịch, tôn giáo. Các bạn trai được dùng trong cuộc thí nghiệm (không biết ý kiến các cô trong vụ này ra sao) tuyên bố là họ đều hài lòng hết trơn với các cô chọn được — Theo hai cách trên — Nhưng hai nhà khảo cứu lại kết luận rằng « máy không tính nổi được người này có thích người kia hay không. Nhưng đây là một cách tốt nhất để các bạn thuộc hai phái để có cơ làm quen mi nhau « ra rít con nòng nọc ».

P. LĂNG. (cóp)

bữa tiệc lớn nhất

Bữa tiệc đông thực khách nhất có lẽ là bữa tiệc ngày 22-9-1900 do Tổng Thống Pháp Loubet đãi các ông xã trưởng (hách nhĩ). Bàn ăn nổi dài 7 cây số, 22.695 người, qui tụ 2510 quần gia. Tiệc này tiêu thụ hết: 400 cá hồi to, 2500 lít sốt mayonnaise, 3000 ký thịt bò, 2500 con vịt, 2500 trĩ, 3500 gà mái tơ, 1500 tảng pho mát camembert, 1400 cây nước đá, 2000 rổ lớn trái cây, 44.000 chai rượu vang, 9000 chai nước suối. Các bạn cứ tính theo thời giá bây giờ thì bữa tiệc đó tốn bao nhiêu!

kủ lực hút

Cách đây ít năm. Một ông già 77 tuổi người Hòa Lan tên Nico Klijzing hút hết một ống điếu trong thời gian 92 phút 18 giây dùng 3 gam 3 thuốc lá, như vậy đã hút chậm hơn kỷ lục của cựu vô địch người Mỹ Paul Spaniola 4 phút 15 giây. Tin này vừa loan đi thì điện tín, thư từ, quà biếu từ bốn phương gửi toi Hòa Lan làm cho tuổi già của cụ Nico Klijzing đỡ tẻ.

những kỷ lục khác

Trong kỳ vận động tuyển cử năm 1956 ở Hoa Kỳ, một đảng viên Cộng Hòa ngồi lý trên vô tuyến truyền hình trong 25 giờ và trả lời 1187 câu hỏi!

Một thanh niên đã để trên đầu một cục nước đá nặng 10 ký cho tới lúc tan hết mà không thấy đau đớn gì!

Hai chàng trai Mỹ nọ, ngồi trên xích đu ngoài vườn luôn trong 100 giờ, kê cả ăn và ngủ! Muốn khỏi ngã khi ngủ, họ buộc lưng vào nhau.

Người ta còn chứng kiến hai sinh viên tát nhau cả thấy 20001 cái trong vòng mấy tiếng đồng hồ liền mà không choáng váng mặt mày.

KIM YẾN TỬ (sưu tầm)

hội chợ hoa

— Đủ loại hoa: hoa tươi, hoa vải, hoa nylon, hoa hóa học... sẽ được trưng bày ngập các gian hàng Chợ Phố Tuổi Ngọc trong một ngày đẹp trời nào gần đây.

— Mời bạn vàng sữa sang cho bánh bao và tới tham dự cho đông đảo.

— Ngay từ bây giờ bạn có thể gửi tất cả những chữ nghĩa gì về hoa để tham dự hội chợ (cách làm hoa vải, ý nghĩa loài hoa, nụ cười hoa, tư tưởng hoa...)

NGUYỄN THẾ

peace corps

1) Tên và tiêu sử nhà bác sĩ đã vào tận Phi Châu chữa bệnh cho các sắc dân. Hiện còn ai tiếp tục ý hướng đó không?

2) Cho biết sơ qua về Đoàn Công Tác Hòa Bình của Hoa Kỳ. Điều kiện gia nhập. Địa chỉ liên lạc.

VÔ THỊ THU ĐÔNG (Dĩ An)

1) Con người đã tận tụy hi sinh cả cuộc đời để chăm sóc sức khỏe cho cả một vùng đất rộng lớn tại Phi Châu, là Bác Sĩ Albert Schweitzer người Pháp gốc Đức. Ông sanh năm 1875 tại Kaysersberg. Lúc đầu ông định chuyên về triết học và đã biên khảo được một số tác phẩm nghiên cứu có giá trị trong đó có cuốn « Philosophie de Kant sur la Religion » (1899). Sau ông chuyển qua học y khoa Năm 1913, ông qua Phi Châu cùng với một đoàn truyền giáo Tin lành và với những phương tiện rất

eo hẹp, với sự cộng tác của chính những người dân Phi Châu bản xứ, ông đã thiết lập một bệnh viện tại Lambaréné (Trung Phi thuộc Pháp). Ông phục vụ ở đó cho tới khi qua đời năm 1965.

Như đã nói ở trên, Bác Sĩ Schweitzer còn là một triết gia. Ngoài ra, ông còn là một nhà khảo cứu âm nhạc và chơi đại phong cầm rất giỏi. Sau khi qua Phi Châu, trong những thời gian rảnh rảnh, ông đã viết thêm cuốn « Le Mysticisme de l' Apôtre Paul » (1930) và một cuốn phê bình về các nhạc phẩm soạn cho đại phong cầm của J.S.Bach. Năm 1952, Bác Sĩ Schweitzer được trao tặng giải thưởng Nobel Hòa Bình.

Trong thời kỳ cực thịnh của nền thực dân, Bác Sĩ Schweitzer đã cầm bó đuốc soi sáng lương tâm của các người thống trị bằng hành động cụ thể của ông. Ngay trong thời gian ông còn sống đã có nhiều người noi gương, và ngày nay ý hướng của ông không phải chỉ có những cá nhân noi theo mà cả những đoàn thể, tổ chức tư nhân, quốc gia, quốc tế cũng tham gia.

2) Đoàn Công Tác Hòa Bình (Peace Corps) của Hoa Kỳ được thành lập năm 1961, trực thuộc Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ. Đó là một mục tiêu tranh cử của Tổng Thống Kennedy và sau khi đắc cử ông đã thực hiện lời hứa. Mục đích của Đoàn Công Tác Hòa Bình là cung cấp những chuyên viên mọi ngành cho những quốc gia đang mở mang theo sự yêu cầu của các nước này. Đoàn Hòa Bình hoạt động tại 59 quốc gia trên thế giới với trên 10 ngàn đoàn viên.

Điều kiện gia nhập phải là công dân Hoa Kỳ từ 18 tuổi trở lên, có

đầy đủ sức khỏe để phục vụ trong mọi hoàn cảnh khó khăn của các nước kém mở mang, không được có người phải cấp dưỡng dưới 18 tuổi và phải có khả năng chuyên môn. Tuy không có giới hạn tuổi tối đa, nhưng vì điều kiện sức khỏe nên đa số những người gia nhập đều trẻ tuổi. Về khả năng chuyên môn, không nhất thiết phải học rộng, tài cao nhưng phải rành về một ngành nào đó tùy theo sự yêu cầu của các quốc gia mời đến công tác (đánh máy, dạy dỗ trẻ em, nuôi trẻ sơ sanh, phát triển cộng đồng, kinh tế gia đình v.v.)

Các đoàn viên đều là những người tình nguyện, trước khi được gửi đi sẽ được huấn luyện từ 4 đến 8 tuần chú trọng đến ngôn ngữ, phong tục của quốc gia sẽ đến công tác. Họ không hưởng lương, chỉ được cung cấp đủ phương tiện sống như những người dân bản xứ. Sau 2 năm công tác, sẽ được trả 70 Mỹ kim cho mỗi tháng công tác.

Địa chỉ liên lạc là Bộ ngoại giao Hoa Kỳ tại Hoa Thịnh Đốn. Nhưng theo cái điều kiện kể trên thì chỉ có người Hoa Kỳ mới được tham gia Peace Corps, nếu có thiện chí muốn tham gia cũng không được.

Intropol.

1) Tên các hãng thông tấn AP, UPI, AFP, Reuter được ghép bởi những chữ gì, công hay tư và quốc tịch nào?

2) Interpol là gì? Trụ sở chính? Khoảng bao nhiêu chi nhánh? Thành lập? Nhiệm vụ và quyền hạn?

(PHẠM ĐỨC LÂN — Biên Hòa)

1) Câu hỏi này đã được giải đáp trong một số Tuổi Ngọc trước rồi.

2) Interpol là cơ quan cảnh sát quốc tế tên viết đầy đủ là Internatiot

nal Criminal Police Organization. Trụ ở trung ương của Interpol được đặt ở Saint Cloud (Ba Lê). Hiện nay Interpol có hơn một trăm quốc gia hội viên trong đó có Việt Nam Cộng Hòa.

Interpol được thành lập năm 1956 là hậu thân của Ủy Ban Cảnh Sát Hình Sự Quốc Tế (International Criminal Police Commission) thiết lập từ năm 1923 với mục đích tạo được sự cộng tác tối đa giữa các cơ quan Cảnh sát của các quốc gia hội viên (gạt bỏ mọi vấn đề chính trị, quân sự, tôn giáo và chủng tộc). Đặc biệt là về phương diện cung cấp tin tức về những hoạt động phạm pháp có tính cách quốc tế như lưu hành bạc giả, buôn lậu khí giới, ma túy, buôn người.

Thành tích nổi tiếng của Interpol mới đây là việc phá vỡ đường giây buôn lậu ma túy do một cựu nhân viên tình báo cao cấp của Pháp cầm đầu.

đề tài suy gẫm

Chính sự đối nạt sâu đậm gợi nên giọng thầy đời. Kẻ không biết gì tưởng là dạy khôn thiên hạ điều mình vừa học hỏi. Kẻ biết nhiều ít chịu suy nghĩ là điều mình nói ra có thể đã có người biết rồi, nên mới nói huyền thiên.

JEAN DE LA BUYÈRE

Lông trặc ăn chỉ là một cảm giác pha trộn sự buồn rầu và tình thương yêu. Tôi không nghĩ như người ta tưởng là nó cần bị kích động do việc tự xét mình. Tại sao nổi thống khổ không tác dụng trên trái tim như khi giác quan chúng ta trông thấy một vết thương?

MARQUIS DE VAUVENARGUES.

PIANO (ghi)

NGUYỄN TUẤN ANH

HOÀNG NGỌC THÀNH (Saigon)

1.— Các thuốc vôi như Calcigénol, Calcium Corbière đều rất tốt để ngừa sâu răng cháu ạ.

2.— Lông chân hay lông mọc trên thân mình nhiều hay ít là tùy theo giống người, tùy theo khí hậu và địa dư miền mình sinh sống. Không phải là bệnh máu đùng lo.

TÍ TI (Cao nguyên)

1.— Mới 17 tuổi cháu còn cao thêm nhiều và không mập lắm đâu. Nên uống thêm Calcigénol Vitaminé để cao hơn.

2.— Uống sinh tố C và thoa mí mắt bằng Pommade Hirudoid quảng thâm sẽ biến đi.

3.— Có lẽ thị lực đã bị giảm sút và cháu bắt đầu bị cận thị rồi đấy.

4.— Thoa bóp bắp chân hàng ngày và chịu khó bơi lội cho đều mỡ ở bắp chân và bụng sẽ tan bớt.

TRẦN THỊ XUÂN LOAN (Cần Thơ)

Chú nghĩ là cháu bị biến ứng (Allergie). Hãy uống Périactin, Delta Cortril, chích Psorial và thoa Crème Phénergan sẽ bớt ngứa.

HOA MY (Qui Nhơn)

1.— Đã bắt đầu bị cận thị là phải đeo kính và giữ vệ sinh con mắt cho cẩn thận mới mong tránh độ cận tăng quá mau. Khi đọc sách phải dùng ánh sáng vừa đủ và tránh sự mỏi mệt. Nên uống thêm dầu cá Sevenssea.

2.— Ngủ nhiều mà vẫn ngủ gật là triệu chứng của sự suy nhược tổng quát. Tạm dùng Actiphos Amthétamine hay Dynacytone.

3.— Bơi lội, leo dây, ăn ít mỡ sẽ làm eo thon nhỏ.

TÔN NỮ THỊ THANH DƯƠNG (Pleiku)

1.— Cháu nên uống dầu cá Moruton hay thuốc bổ Biotone, ăn thịt, cá, trứng cho nhiều để lên cân thêm. Chừng 3, 4 kg.

2.— Hay lo sợ, hồi hộp là thần kinh yếu, tim yếu. Có thể uống Passiflorine và Cardioritmon sẽ bớt.

NGUYỄN THI

Một mặt cháu chích Bépanthène hay Extrait Placentaire cho tóc bớt rụng, đáng khác cháu uống Vitamine H (Paraminan) để tóc bạc sẽ biến dần đi.

LÊ CHENG (Cholon)

1.— Số giờ học hàng tuần của cháu không có gì quá đáng đâu.

2.— Không có gì hại cho độ cận thị cả nếu dừng học bài ở chỗ tối quá và khi mắt đã quá mỏi mệt thì phải ngừng để nghỉ ngơi.

3.— Đã cận là chịu không có cách chữa cho khỏi phải đeo kính.

4. Nên uống dầu cá viên như Mayocod.

5. — Ăn thêm thịt, cá, trứng, uống thêm Biotone hay Calcium Corbière cho mập và cao thêm. Cháu còn tuổi để lớn, đừng lo.

MIỀN TƯỜNG VÂN

Khi học khuya bắt đầu thấy buồn ngủ cháu nên rửa mặt bằng nước lạnh, tốt hơn hết là vục cả mặt vào chậu nước lạnh. Uống thêm Actiphos Amphétamine rất tốt.

LÊ ĐÌNH VIÊN (Saigon)

Dầu cá viên rất tốt để xương to và lên cân. Tuy nhiên đừng uống quanh năm. Cháu có thể uống trong hai tháng rồi nghỉ hai tháng rồi lại tiếp tục.

ĐỖ TUẤN HÙNG (An Giang)

Thanh niên nam nữ ở tuổi dậy thì thường hay nghĩ vợ vãn. Đúng là bệnh mới lớn cháu ạ. Nếu trong gia đình lại có chuyện buồn thì trạng thái đó chỉ là lẽ tất nhiên. Và mất ngủ!... Cháu tạm dùng : Epanal 5 (Mỗi tối trước khi ngủ uống 1 viên)

Đêm đã mất ngủ sáng dậy tất phải cảm thấy mệt mỏi. Cháu hãy uống Dynacytone, Activarol hay Revitalose C.

Chúc cháu mau tìm lại sự yên tĩnh của tâm hồn.

TRẦN T. PHƯƠNG KHANH (Sài Gòn)

Muốn trị chứng chân sưng và nứt vào mùa đông hay mùa nóng, chân nên mang vớ. Tránh rét và nóng quá. Ăn nhiều mỡ và sinh tố D (Stérogyl), dầu cá, vôi, sinh tố K, P, Acide/Nicotinique (Nicobion, Vitamines PP).

Thoa thuốc mỡ có công thức sau đây :

— Camphre 1
— Extrait Hammamélis 1
— Ichtyol 5
— Sapolan 10
— Talc } a a 15
— Ozn }

— Huiles d'Amandes Douces 20
hay thuốc mỡ Mitosyl.

Nếu đau quá phải dùng những thuốc có chứa thuốc tê như : Nestosyl, Percainal v.v. Chúc cháu mau lành.

NG. KIM HỒNG THÚY (Gia Định)

Nếu là những hạt cơm cháu hãy dùng dung dịch Collomack hay thuốc Podophylline chấm vào chúng mỗi ngày chừng vài ba lần, ít bữa chúng sẽ rụng đi.

THU THÚY (Hố Nai)

Khi đường kính ra quá nhiều cháu phải nằm nghỉ trên giường và uống thuốc cầm máu như Chlorure de Calcium, Arrhémapectine, Hémo-coagulène, Vitamine K v.v. Nên uống thêm Hémagène TAILLEUR

ĐOÀN THỊ KIỀU HỒNG (Thủ Đức)

1. — Ối là triệu chứng của sự rối loạn tiêu hóa. Có thể là đau bao tử cũng có thể do ký sinh trùng gây ra. Tạm uống Septicarbone, Kuzyme, Chophytol, Nautamine và Bryrel. Ăn ít đồ mỡ, đồ sào nấu, nhiều rau càng tốt.

2 — Trị chảy máu cam bằng thuốc cầm máu như Emostar, Hémo-coagulène, Chlorure de Calcium. Nếu có thịt dư trong mũi thì phải đốt.

3. — Nên rửa mặt bằng PH22 hay sà bông Dermacide cho hết chất nhờn.

buổi tối ngoài sân trăng

HOA NGÔ ĐỒNG

Cô bé ra ngồi ngoài bực cửa, gió thật nhẹ vừa đủ bay mấy sợi tóc mai. Buổi chiều bé mới gội đầu, mùi chanh còn thoang thoang thật dễ chịu. Cô bé duỗi chân và co co mấy ngón chân, có cọng cỏ vương trên quai dép. Cô chú kiến ở đâu đi lạc qua đây. Cô bé đưa ngón tay vẽ một vòng tròn vây chú kiến trong đó, chú kiến hơi ngơ ngác và chọt rẽ qua phía trái ngừng lại nghe ngóng rồi đi thẳng. Cô bé đầu chịu thua, lấy ngón tay đón ngọn núi phía sau nhà cô bé phải không. Lần này chú kiến chẳng thèm lần traub, leo vội vàng lên ngón tay cô bé xòe bàn tay mình ra, đưa lên cao, chú kiến chạy vòng quanh, chú mò ra triển lòng bàn tay, dương chiếc cọng cỏ về nghe ngóng rồi quanh trở vào, cô bé theo dõi thật thích thú, đôi mắt mở lớn, tròn như hòn bi, đũa nhánh, dáng điệu thật nghịch ngợm. Cô bé đưa tay lên cao khỏi đầu, nghĩ rằng phải cao hơn nữa, cô bé vụt đứng dậy, chú kiến lại men ra ngoài theo ngón út, chú đứng ở đó dòm xuống ngơ ngác, rồi quay trở vào tổ về thất vọng, cô bé lộ vẻ thích thú. « Ngày nhé, nhìn xuống chong mắt đờ lăm phải không, chú mây vội bỏ trở vào phải chưa » ? Cô bé chọt củi sát vào lòng bàn tay nói thầm. « Ngày ta cho mây uống thuốc nhưc đầu nha, eo ơi ở mãi trên cao. Ngày, thử nhảy dù xuống đất đi nào chú bé ». Cô bé chu mỏ định thổi phồng một hơi cho chú kiến bay ra ngoài, nhưng nghĩ thế nào, cô bé lại thôi. Cô bé lại ngồi xuống bực cửa để bàn tay xuống thấp, chú kiến như tỉnh giấc, chạy vội vờ ra ngoài đất, cô bé mỉm cười: « Vui về nha chú ».

Cô bé đưa mắt nhìn ra ngoài cổng trại, ngọn đèn ở phía bên kia đã thấp sáng cả một khoảng lớn. Giờ này di Hương hẹn sang chơi với bé sao mãi chưa thấy. Bữa nay trăng lại thức muộn, ngoài sân có mấy chú lính đi lại, cô bé nghĩ đến hồi kiêng tập họp thường lệ buổi tối, lát nữa mấy chú lính ghé qua nhà cô bé uống nước và nói chuyện ồn ào, họ vẫn ngồi ở dãy bàn me đặt phía bên trái cửa sổ, ở đó về khuya trăng dội vào thật sáng. Cô bé lại đưa mắt nhìn mấy đọt dừa phía bên trái của doanh trại, mấy hôm trước, giờ này trăng đã thấy ở đó. Cô bé nhớ đêm qua di Hương kể chuyện thắng cưới. Ở thắng bé nói láo dữ lắm, nói láo cả với bố mẹ nữa. Di Hương chép miệng bảo như vậy. Mà nói láo thì lắm tội, eo ơi, chừ thì chú cưới ngồi một mình buồn thiu trên đó, có ai chơi với đâu, cô bé nghĩ không chừng anh mãi chơi đến giờ này không đem thấp trăng cho sáng cả sân cát trước mặt cô bé bây giờ.

Có tiếng mẹ gọi tên cô bé phía sau bếp, cô bé « vâng ạ » thật lớn và chạy vội vào nhà. Mẹ hỏi con đã tắm rửa chưa. Cô bé vò mẹ chiếc « no » để lúc di Hương sang, bé sẽ nhờ di Hương cài lên tóc cho bé. Mẹ cười bảo bé làm điệu quá chừng. Cô bé mắc cỡ bỏ chạy lên nhà. Di Hương cũng vừa qua. Thấy di Hương cô bé định làm mặt giận, ai biểu để người ta chờ lâu quá đỗi. Di Hương chưa chi đã cười thật đẹp, chao ơi di ấy khôn gớm, chú Nguyễn không bảo di Hương xinh và khôn lắm đó sao, cô bé nhiều lúc thấy là lạ, là mỗi lúc nhắc đến chú Nguyễn, di Hương cứ chớp chớp đôi mắt và đôi má di ấy hồng lên, những lúc này cô bé hay trêu di ghê lắm, vò điệu gì, Di ấy cũng chiều cả, người thật khó hiểu, nhiều lúc bé muốn hỏi mẹ, mà chẳng có dám.

Di Hương bảo cô bé bê chiếc ghế con ra đây cung à, trăng lên rồi đó. Cô bé vâng ạ, khênh chiếc ghế đặt sát tường nhà, bé định ngồi tựa lưng vào tường, nhưng hơi nóng từ lúc ban chiều còn âm ỉ ở đó, cô bé cười nói di à, mình đem ghế ra ngoài kia nha di, ngồi dưới bóng cây trảng cá đi, chỗ mà chú Nguyễn với di hay ngồi đó. Di Hương cốc nhẹ lên đầu cô bé, cô bé la, ơ, di kỳ... Di Hương ngồi cạnh bé, di đang hát thật dịu dàng bài hát mà bé vẫn nghe chú Nguyễn đánh đàn ngày chú chưa vào Thủ Đức. Tuần vừa rồi chú Nguyễn có vẻ phép. Chà trông chú mặc đồ linh oai dễ sợ. Chú đen sạm và tóc ngắn, cô bé thấy lạ quá chừng. Di Hương cứ hát mãi câu : « Đêm trăng như một giòng sữa... » Cô bé tựa đầu vào người di Hương, trăng thật to và tròn ở phía sau ngọn dừa, gió cũng nhiều hơn, lay động tàu lá dừa lên xuống nhịp nhàng. Cô bé muốn hát theo di Hương nhưng chẳng được.

Có tiếng kiêng ngoài khu tập họp, tiếng mấy chú lính gọi nhau thật lớn, không khí chợt xao động rồi trở lại yên tĩnh. Cô bé bống khép đôi môi ngậm dính mấy sợi tóc của di Hương mà gió vừa nghịch thổi bay qua miệng bé. Bé biết di Hương đang nhớ chú Nguyễn.

HOA NGÔ ĐỒNG

NGÀY THÁNG ĐỦ QUÊN

PHẠM LỐI CHI

Hạ Chi năm nay lên đệ nhị. Năm ngoái, khi lên đệ tam, Nguyễn xuỵ Hạ Chi nên chọn ban B.

- Theo ban B đi, dễ lắm.
- Dễ là sao ?
- Là đi chơi nhiều, là học ít.
- Anh xạo.
- Không tin hả, hỏi chú Bình đi.
- Phải không chú ?

Chú Bình lơ ngơ ờ... ờ. Hạ Chi bật cười. Giọng reo vui :

- Chú Bình đang mơ.
- Nguyễn cũng cười :
- Chú Bình đang nhớ tới Nhụy đó !
- Mày xạo.
- Xạo không hỏi Hạ Chi thì biết.
- Chú Bình nói thôi, tin sao nỗi Hạ Chi, mày với nó là một.
- Ban B sao anh nói đi.
- Thì, nói đó, dễ, theo biết liền.
- Nhưng Hạ Chi học dốt.

— Dốt càng nên theo, những người học dốt toàn theo ban B. Như anh ngày xưa chẳng hạn.

- Như anh sao ?

— Như anh... là như anh. Nguyễn phác tay bằng quơ. Đối, ham đi chơi.

— Nó xạo Hạ Chi ơi, học ban C đi. Con gái học ban C hay.

— Hay sao chứ ?

— Thì hay chứ sao.

— Chú nói gì Hạ Chi không hiểu.

Nguyễn chen vào.

— Hạ Chi không hiểu đâu, theo ban B đi.

— Đề Hạ Chi nghĩ đã.

— Nghĩ chi cho mệt theo anh đi.

— Theo anh sao kịp. Hạ Chi cười khúc khích.

— Phải đó, theo nó chi nước bán bắp giống... Chú Bình cười.

— Lúa chứ bộ.

— Ừ. Thì lúa.

Nguyễn và Hạ Chi là cháu chú Bình. Mùa hè năm đó trời qua êm ả. Hạ Chi đi ban B theo lời hứa của Nguyễn sẽ chỉ vẽ thêm. Nguyễn tiếp tục sống những ngày thật hồn nhiên bên cạnh My và Hạ Chi. Chú Bình đã trở lại Phan thiết. Thỉnh thoảng Hạ Chi viết thư cho chú. Nguyễn thì không bao giờ. My cũng vậy.

Niên học mới bắt đầu. My phải vào Nha Trang trọ học. Trường công lập duy nhất tại Thị Trấn quận lỵ N.H. đã hết lớp. Nhà vắng My mất vui. Nguyễn ngoài những giờ dạy thêm và những giờ đến xã làm việc, đi chơi lu bù. Hạ Chi buồn bã. Có bé cảm thấy mắt mắt khá nhiều. Hoạt thì say mê cái đất Sài Gòn không chịu về. Nguyễn cố gắng nhưng không thể nào khóa lấp khoảng trống đó. Dầu sao Nguyễn đối với My và Hạ Chi chỉ là người anh họ.

Hôm Nguyễn đưa My vào Nha Trang My khóc. Lần đầu tiên xa nhà trọ học đối với người con gái. My ao ước những ngày lễ thật nhiều và gửi gắm Hạ Chi cho Nguyễn. Bằng giọng ướm sùng My nói.

— My muốn bỏ học quá anh.

— Sao vậy ?

— Không biết, nhưng My thấy buồn buồn sao đó.

— Cố gắng sẽ quen đi.

— Chắc gì quen nổi.

— Nói vậy những người khác sao.

— My không biết !

Chợt My đổi giọng.

— Anh về ngoài đó đi chơi ít thôi nghen.

— Ừ.

— Anh hứa đi.

— Ừ thì hứa.

— Anh còn nhận dạy bao nhiêu giờ.

— 12 giờ.

— Hay là anh đừng dạy nữa.

— Sao ?

— Thôi, My không biết.

Đêm đó, những ngày bắt đầu cho mùa thu, Nguyễn và My ngồi ở quán nước bên bờ biển. Trời gây lạnh. Sóng vỗ ri rào buồn thảm. Những mảng nước trắng xóa liên tiếp dội vào bờ. My trầm ngâm bên ly nước. Nguyễn hút thuốc vệt. Lơ đễnh. Gần hai năm chung sống My và Hạ Chi thăm coi Nguyễn như người anh ruột thịt. Những cố gắng chiều chuộng chăm sóc Nguyễn. My nhiều lần thú nhận : Anh giống anh Hoạt. My cứ tưởng anh là anh Hoạt.

— Bao giờ anh về.

— Mai. Chiều mai có giờ dạy.

— Anh mới thay thời khóa biểu.

— Ừ mới thay.

Nguyễn đã nói dối. Chỉ có Nguyễn thay. Thời khóa biểu vẫn giữ nguyên. Bốn giờ buổi sáng ngày mai. Nguyễn đã xin phép nghỉ để đưa My vào đây.

— Hạ Chi một mình chắc buồn.

— Ừ.

— Anh về nói chuyện với nó nghen.

— Ừ.

— Anh chăm sóc nó giùm My nghen.

— Hạ Chi lớn rồi.

— Nhưng dù sao có anh cũng đỡ.

Đêm xuống thật khuya Nguyễn nói thôi về.

Những ngày học đầu tiên Hạ Chi chấp chới cùng những công thức. Chương trình cập nhật hóa thêm phần tân toán học. Hạ Chi siêng năng, nhưng sau mỗi ngày học và buổi cơm chiều xong, Nguyễn và Hạ Chi thường lên khoảng sân thượng trống bắt ghế ngồi tán gẫu.

— Thế mà dễ, anh lừa Hạ Chi.

— Hạ Chi thông minh chịu khó.

— Theo muốn hụt hơi.

— Anh vẫn thấy Hạ Chi học được.

— Nhưng mệt.

— Có sao, học ban nào chẳng mệt.

— Chị My đi gần một tháng.

— Ừ.

— Phải chi ở đây còn lớp.

— Nhưng trước sau cũng phải đi.

— Khi đó hẵn hay.

— Liệu có thể giữ My được suốt đời không ?

- Không biết.
- Sao không biết ?
- Anh Hoạt vẫn không về.
- Cứ để nó sống.
- Nhưng khổ.
- Kệ.
- Anh đi chơi hoài.
- Tại buồn.
- Ở nhà đọc sách.
- Đọc hoài cũng chán.
- Thế đi không chán ?
- Ừ.
- Anh hứa với chị My.
- (...)
- Khi nào anh hết đi ?
- Sắp sửa.
- Anh chúa nói dối.

Đại khái những mẩu chuyện như vậy. Vui vui. My và Hạ Chi khuyên Nguyễn nên ít đi chơi. Nguyễn ậm ừ nhưng vẫn không thay đổi.

Nguyễn không ngờ. Một tuần lễ quần quanh ở nhà cùng Hạ Chi. Mùa mưa đã tới dữ dội. Hạ Chi tiếc không có chị My về dẫn đi tắm nước. Tin đến bất chợt. Hạ Chi thật buồn. Ngành Nguyễn đang làm tự dung giải tán. Nguyễn sắp sửa về NT chuẩn bị đi học khóa chuyên môn về ngành mới. Nguyễn đã xin nghỉ dạy. Đêm cuối cùng trước khi rời khỏi thị trấn này không mong ngày trở lại Nguyễn đưa Hạ Chi đi uống cà phê. Quán Kim Anh. Hạ Chi đòi uống cà phê như Nguyễn. Nguyễn cười nhẹ gọi hai ly cà phê. Đêm thật buồn. Hạ Chi chỉ cho Nguyễn thấy một vì sao lẻ loi và nói Hạ Chi đó. Khi Nguyễn và Hạ Chi trên đường trở về nhà, Nguyễn muốn nói một cái gì đó. Anh Hoạt, Chị My và bây giờ là Nguyễn. Thị trấn này chỉ còn lại một mình Hạ Chi.

- Mai anh về NT khi nào anh đi học ?
- Khoảng ba ngày sau.
- Sau đó anh về đâu ?
- Không biết nhưng khó hy vọng trở lại đây.
- Tại sao ?
- Không biết, có lẽ anh tưởng như vậy.
- Anh cũng bỏ Hạ Chi ?
- Đâu phải tại anh.
- Học ngành đó khổ không ?
- Khổ nhưng đỡ hơn lính.
- Bao nhiêu ngày ?
- Khoảng ba tuần.

Hạ Chi thở dài. Con đường thật ngắn. Thôi thì hãy để Hạ Chi học thành người lười. Bây giờ là nhớ nhưng một ngày sẽ quên. Ai giữ hoài một kỷ niệm.

Hạ Chi hát, giọng cao vút buồn bã. Bản nhạc gì đó đại ý nói kể ở lại nhớ người ra đi. Nguyễn ngồi bên cạnh hút thuốc. Khói và lời ca quyện vào nhau. Nguyễn say mê. Căn phòng nhỏ nhom. Cây đèn bóng hột vệt đặt tại bàn học tỏa ánh sáng mù vàng yếu ớt. Hạ Chi vừa ôm đàn vừa hát.

- Thôi đừng hát nữa Hạ Chi.
- Không. Nhưng anh thấy sao ấy.

Hạ Chi thôi hát, nhưng tay vẫn mò mẫm trên các đàn. Âm thanh nhẹ nhàng bật thoát. Khuôn mặt Hạ Chi cúi xuống. Cầm đặt trên thùng đàn.

- Những khi buồn anh vẫn nhớ Hạ Chi hát.
- Hôm nay khác.
- Mai Hạ Chi không thể đưa anh.
- Ừ.
- Hạ Chi phải đi học ?
- Ừ.
- Ừ là sao ?
- ... Là ... anh nghĩ đưa đón chi bận lòng.
- Anh không thích.
- Ừ.
- Anh hứa với Hạ Chi một điều nhé.
- Hứa, nhưng cái gì ?
- Học xong anh phải về đây.
- ...
- Anh hứa đi.
- Nhưng làm sao...
- Hạ Chi không biết, tùy anh xoay xử thế nào...
- Khó cho anh quá.
- Thế anh không hứa.

Hạ Chi. Anh không hứa. Năm nay Hạ Chi lên đệ Nhị. Nguyễn cũng dời xa thị trấn quận lỵ văm xưa gần một năm. Những ngày tháng lao đao một mối, Nguyễn chưa hề một lần trở lại, và không lấy một lá thư thăm hỏi. Đòi khi thật buồn bã, ngồi vào bàn viết, mở đầu trang giấy với chữ Hạ Chi, Nguyễn lại thở dài xé vụn. Thôi thì hãy quên. Hạ Chi chắc đã quên Nguyễn. Hoạt đã trở về để sửa soạn vào lính. My cũng về nhưng là để vùi đầu vào sách vở chuẩn bị cho kỳ thi sắp đến. Nguyễn thì không bao giờ về nữa. Anh đang sửa soạn một chuyến đi xa. Hạ Chi, anh không hứa. Và sẽ không bao giờ hứa.

PHẠM LỖI CHI

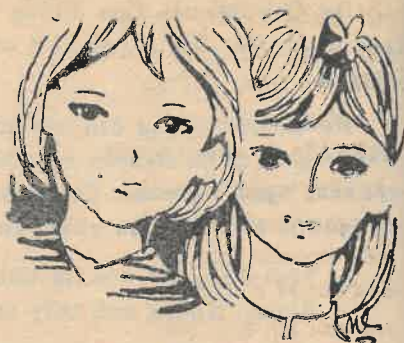
rồi cũng phai

Cũng như con nước xa nguồn
Ngàn năm trở dấu chim buồn thiên thu
Em đi bóng đổ sa mù
Sầu ta một mảnh trăng lu đêm tàn
Em xa như bóng sao ngàn
Một vầng trăng lạnh rụng vàng tây hiên
Đêm đêm óm giấc mộng hiền
Mưa tàn phai đổ ngoài miền tịnh không
Chiêm bao trăm sợi tơ trùng
Nhớ nhung rồi cũng phai cùng thời gian
Óm trong giấc mộng phai tàn
Nửa đêm thức giấc nhớ tràn đầu mưa
Nhạt vàng bụi nắng chiều xưa
Thương em mộng ước mùa chưa kịp
hồng
Đêm tàn trên nhánh sầu cầm
Dáng về trong mộng xa... trầm trầm
mưa

TẠ VĂN SĨ

khí xa

Bé hãy nhìn mây mà mộng tưởng
Một hôm anh ở chốn xa về
Đừng nhớ chi sầu áo vấn về
Mà lặng lẽ hai hàng nước mắt
Anh đứng đây ghìm tay giữ chặt
Cánh phù dung thoang thoang mới cưỡi
Muốn trở về tặng bé hoa tươi
Nhưng rong ruổi đường xa cách biệt
Không tặng được cánh hoa anh biết
Đời bé xa tình nhỏ anh rồi
Vườn hồng hương đã quá xa xôi
Có bao giờ nhớ anh không bé ?
Cánh phù dung trắng hồn hoa trẻ
Anh giữ ghìm thật chặt trong tay
Làm hành trang trên những đường dài
Ngày với ngày làm anh xa mãi
Bé hãy nhìn mây mà ái ngại
Dùm lòng anh trên mỗi dấu chân
Anh bước đi lòng quá phân vân
Bé có hiểu tình sâu vạn dặm

Gió ơi gió đừng xa xôi lắm
Tặng dùm ta bé cánh phù dung
Nhấn rằng ta nhớ bé khôn cùng
BÙI HỮU MIÊN

đêm

Sao rơi trên hàng cây
Mắt ai khói sương đây
Hồn ta trăm cánh bướm
Thơm đời em tối nay.

tơ hồng

Môi cười ngậm bóng hoa cười
Nhìn em ta bỗng như người ngàn ngo
Bay về trăm cánh bướm mơ
Trong ta mọc một nhánh tơ hồng vàng
HOA VÒNG VANG

mai xa

Đưa em về nửa khuya buồn
mai xa rồi sẽ còn thương nhớ hoài
đưa em về phố mưa bay
mai xa rồi vẫn còn say bóng người
đưa em về phố mây trôi
mai đi tiếp nối một đời lãng du
em về rồi phố hoang vu
em về rồi những bước mù mịt anh
mai xa gửi lại mộng lành
mai xa rồi gửi lại tình cho em
TÔ PHÌ

rồi cuối chân mây

đêm vàng tươi huyền mộng
giữa con trăng bùi ngủi
ta ngắm em lòng lộng
nhập hồn ta không người
rồi cũng ngàn cánh gió
ta rung chuông trở về
trên tay cầm nến đỏ
đưa em về con mẹ
em, nói lần chót vót
ngủ qua mấy hạ vàng
thế là bướm đã chết
trong vườn hương thiên đàng
HUƠNG DUYÊN

nhà em

nhà con ở cuối phố xa
chiều nào anh cũng về qua mấy lần
đo lòng mấy nỗi phân vân
đo trong mộng có duyên phần hay chưa

bến sông

áo anh thấm ướt màu hồng
buổi đưa em đến bến sông quê nhà
em nhìn anh, chút xót xa
dòng sông xanh chảy tiễn qua hồn
người.

NGUYỄN HỒNG GIANG

nụ hồng đầu

Chú đến, dừng lại nơi đây
Trong em một tâm hồn nhỏ
Xôn xao biết nói sao vừa
Nên tìm hồng vừa bỏ ngõ
Nhịp tim liên hồi run run
Vang vang trong từng hơi thở
Rộn rên một nỗi nhớ thương
Nghe ngượng nghịu cùng sách vở
Đi mau đến một chỗ nào
Chẳng còn không gian để thở
Bảng hhuáng lặng lẽ cài lên
Ở tìm nụ hồng chớm nở.
VŨ THỊ LUÂN VŨ

thả âu sầu đắm sợi tóc mây

sáng soi gương nhận ra mình đẹp
em chu môi nũng nịu làm duyên
có chàng trai gọi hai quan tiền
trên đôi má hẹn ngày tới lấy
em chờ hoài mà sao chẳng thấy
chắc chàng còn rudi ngựa phượng xa
hương đêm còn quấn quít làn da
nên trời mọc vô cùng bờ ngõ
trong e ấp nụ xuân thì hé nở
có phải chân chàng chạy khắp hành lang
hay vô cầu chàng dong rudi dặm trường
và mất hút khi em thức giấc.
HỒ TÀ DÒN

bài đầu tiên

em đến rồi — chim mùa đông ngái ngủ
ta ru tình bằng những đoản ca dao
cho chim ấm khi trời sương đã phủ
và say nồng trên thảm lụa chiêm bao.
BÙI DIỄM THẠCH

bến đò thừa phủ

bến đò ngang ai ngồi chờ đợi
nước mấy mùa lên nhớ đầy vơi
thuyền mũi còn xa về sóng lạ
quên người ngồi đợi cả ngàn thu

qua cầu mới

chiều bé đi về bên cầu mới
bay bay màu áo trắng đờ sương
ta về cầu cũ nghe thương nhớ
nặng mấy vại cầu bến sông Hương
NGUYỄN KHIẾU

những sợi mưa mây

Gió cười cợt trên cành cây lá nhỏ
Tiếng mưa reo cho mắt nhớ xót xa
Vẫn còn đây màu hoa phượng đỏ
Sân trường buồn như phố vắng chiều
mưa
Mim mỉm cười mấy đầu răng xót buốt
Lặng lẽ về vườn thanh vắng chiều nay
Đã đến chưa nụ sầu buồn sau chót
Đan trên trời mù những sợi mưa mây
PHIÊU VŨ

Nguyên tác : VACANCES ROMAINES của IAN HUNTER
và WILLIAM WYLER • Bản viết văn : HOÀNG HẢI THỦY

— Các vị không cần phải nhắc cho tôi nhớ những bổn phận của tôi. Các vị chỉ cần biết rằng nếu tôi không coi trọng bổn phận của tôi với quốc gia, dân tộc, với gia đình tôi, tôi đã không trở lại đây đêm nay.

Tuy không muốn, nàng công chúa cũng không ngăn được tiếng thở dài trước khi tiếp :

— Tôi có thể không còn bao giờ trở lại.

Bà hình nhân thật sự đứng ngậy ra. Họ không còn dám chất vấn nữa. Và cũng không ai dám cử động. Họ đứng đó chờ lệnh.

Và nàng công chúa, một lần nữa, xuống lệnh bằng một giọng uy nghi :

— Ngày mai. Đúng hơn là hôm nay. Vì trời đã gần sáng. Là ngày cuối cùng tôi thăm viếng quốc gia này. Chương trình chắc sẽ bận rộn. Các vị có về đều mệt. Tôi cho phép các vị đi nghỉ.

Hai hình nhân đàn ông cúi chào rất thấp và lui ra. Riêng hình nhân đàn bà, bà bá tước, đi theo công chúa vào phòng riêng của nàng. Bà này hy vọng khi chỉ còn mình bà với công chúa, bà sẽ được nghe công chúa tâm sự. Bà tự tin mình vẫn có nhiều uy tín với công chúa hơn hai ông kia, và đàn bà với nhau...

Nhưng bà bá tước lầm to. Với bà, công chúa còn lạnh lùng, xa xôi hơn bao giờ hết. Và bà bá tước cảm thấy ngán sợ công chúa như chưa từng bao giờ ngán sợ đến thế. Bà ta chỉ có cái cảm giác này khi bà được

gần Hoàng Hậu mà thôi. Bà thấy y phục của công chúa hãy còn ướt, như nàng vừa đi dưới mưa lớn, như nàng vừa ngã xuống sông hay xuống giếng vậy, nhưng bà không dám hỏi.

Công chúa im lặng để cho người hầu gái thay y phục, chải tóc. Nàng làm những việc sửa soạn vào giường ngủ như mọi đêm naur một cái may, lau môi nàng không hề hé mồm va đôi mắt nàng, về mặt nàng, vãi mơ màng, xa xôi. Bà bá tước lờ mờ hiểu rằng công chúa vẫn chưa trở về hoàn toàn, thân nàng đã về đây nhưng hồn nàng vẫn còn vương vấn ở một nơi nào đó chưa về.

Theo lệ thường, mọi đêm trước khi ngủ, công chúa vẫn phải uống một ly sữa, ăn hai cái bánh bích qu. Bà bá tước giám sát cuộc ăn uống lấy sức cuối cùng này, công chúa không thích, không đói cũng phải ăn, phải uống. Và đêm nào cũng vậy, bà bá tước đứng đó chứng kiến công chúa uống hết ly sữa, ăn hết bánh mới chịu. Đêm nay, bà ta suy nghĩ đi khi khay sữa bánh được người hầu gái bưng đến và công chúa chỉ ban một câu :

— Mang đi.

Mọi lần, người hầu vẫn nhìn bà bá tước, chờ lệnh tối hậu của bà này, nhưng đêm nay giọng nói của công chúa có một uy lực làm cho chị ta sợ hãi, líu riu bưng khay sữa bánh đi ra khỏi phòng ngay lập tức.

Bà bá tước còn đứng xờ rờ ở đó, bà ta vừa định nhồm miệng cười duyên và sán đến gần gọi chuyện hỏi công chúa về cuộc đi vắng ly kỳ, bị mặt vừa qua, công chúa bỗng phán :

— Cho bà đi nghỉ.

Phụng phịu như một đứa trẻ bị người lớn thất hứa, nhưng không dám có phản ứng gì, bà bá tước, hình nhân cuối cùng chờ đón Anne ở sự quán, hậm hực rút lui.

Về đến phòng riêng, bà bá tước mới... tấm tức khóc.

Trong căn phòng rộng bây giờ chỉ còn một mình Anne, với những hình ảnh vừa qua ập hiện. Nàng nằm trên chiếc giường rộng, thoải mái, êm ái nhưng tưởng nhớ đến cái giường hẹp, nệm cứng mà nàng đã được nằm đêm qua. Nàng mệt mỏi rã rời nhưng nàng biết nàng chưa thể nào ngủ được.

Nàng rời khỏi giường, đi chân đất trên sàn đá lạnh, tới đứng bên cửa sổ, nhìn sang công viên bên kia đường như nàng từng đứng như thế nblu và ao ước được đi vào đó tối hôm qua. Thời gian chỉ mới trôi qua có một ngày, một đêm, mới đêm qua và bây giờ là đêm nay, nhưng Anne đã thấy có quá nhiều sự kiện xảy đến với nàng. Mới đêm qua nàng còn ao ước được đi vào cuộc sống trong thành phố kia, đêm nay nàng đã từ cuộc sống đó trở về.

Không có gì thay đổi ngoài công viên, cảnh vật hơi khác đêm qua một chút : bây giờ đêm đã khuya, công viên không còn bóng người, còn tiếng

nhạc vui nhộn, hấp dẫn như đêm qua nữa. Và trời đêm nay có mây đen bao phủ. Công viên giờ đây là hình ảnh tượng trưng cho tâm hồn nàng.

Nhìn mãi cũng vậy thôi, Anne biết rõ hơn ai hết là nàng sẽ không bao giờ còn có thể thoát khỏi định mệnh để đi vào giấc mơ một lần nữa. Nàng cần phải ngủ để ngày mai làm trọn bổn phận quốc khách với quốc gia này. Nàng lặng lẽ trở vào giường, cầm quyển truyện lên đọc.

Những dòng chữ nhảy múa dưới mắt nàng, những chữ ghép lại với nhau làm thành một bản văn hoàn toàn vô nghĩa. Hơn thế, những gì xảy đến với người khác đâu có thể so sánh được với cuộc phiêu lưu kỳ thú mà nàng vừa mới sống.

Nàng bướng bỉnh xuống và nằm nhắm mắt lại, đặt hai bàn tay lên mặt. Ở những ngón tay nàng còn phảng phất mùi rượu, mùi thuốc lá. Hai thứ mùi này làm nàng nhớ đến Hoàng Giang.

Nàng bỗng cảm thấy thèm hút thuốc lá. Nếu lúc này nàng có một điếu thuốc, nàng sẽ hút ngay, không nghĩ đến chuyện bà bá tước sẽ nói những gì. Khi người ta không ngủ được, đêm dài và thi giờ qua nặng nề không cùng, nàng trở dậy và mặc dù không một chút hy vọng gì, nàng vẫn tìm quanh trong phòng này một điếu thuốc lá.

Nàng như một nữ tù bị giam trong khi ngoài kia có tự do, có tình yêu. Ngoài kia có người nàng yêu và người đó cũng yêu nàng. Nàng cần cho người đó biết nàng khổ sở, để người đó cứu nàng khỏi cuộc sống giam hãm tù đầy này. Làm sao nói cho chàng biết những điều đó? Vấn đề được giải quyết giản dị: chỉ cần gửi cho chàng một bức thư. Phải đấy. Tại sao mình không viết thư cho Hoàng Giang. Nàng nghĩ: trong thư, mình sẽ nói hết những gì mình cần nói mà chưa nói.

Nàng ngồi ngay vào bàn. Chiếc bàn kiểu Louis XV, một tập giấy trắng mang dấu chìm của sứ quán để sẵn đấy. Cả phong bì và bút mực. Tất cả đều sẵn, chỉ còn chờ nàng viết. Rồi những nét chữ hiện lên trên trang giấy trắng.

« Hoàng Giang, An không biết An phải hay trái khi viết bức thư này. An chỉ biết An sẽ kuông khéo léo gì cho lắm, bởi vì đây là lần thứ nhất An viết một bức thư như thế này. Nhưng vì Hoàng Giang là người bạn duy nhất của An. Mới đặt bút viết cho Hoàng Giang, An đã thấy bối rối. Những ý tình sôi nổi trong tim An, An không biết phải nói sao, nhưng An chắc Hoàng Giang vẫn hiểu.

Dường như phong tục người đời dạy người ta rằng người thiếu nữ không bao giờ nên tỏ tình trước, phải không Hoàng Giang? Nhưng khi người thiếu nữ lại chẳng may không phải là một thiếu nữ thường — nàng là một công chúa — người thiếu nữ đó lại càng không nên tỏ tình trước. Song, như An vừa nói, An không may vì An là một công chúa, nếu An không tỏ tình trước, chắc chắn sẽ chẳng có người thanh niên nào như Hoàng Giang chịu tỏ tình với An.

Cuộc tình của chúng ta chỉ diễn ra trong có 24 tiếng đồng hồ, thật mơ mộng, nó trôi qua đời An như một giấc mơ mà An nhớ mãi. Tuy chúng ta đã bắt đầu cuộc tình bằng lời nói dối nhau nhưng An nghĩ chúng ta chẳng nên khắt khe với nhau quá. Nếu không có lời dối trá cần thiết ấy, cuộc tình của chúng ta đã không có. Nếu Hoàng Giang nói rằng Hoàng Giang là nhà báo, chắc hẳn An đã phải tìm cách chạy trốn ngay. Cũng như nếu An nói An là công chúa, hơn thế nữa, là một công chúa trốn bỏ sứ quán đi chơi lang thang tìm tự do, rất có thể Hoàng Giang vẫn đi với An nhưng sẽ đối đãi với An một cách rất lạnh lùng xa cách, như thái độ của tất cả mọi người đối những nàng công chúa ở đời này. Chúng ta đã không sống gần nhau như một thanh niên gần một thiếu nữ. Và chúng ta đã không yêu nhau. An biết Hoàng Giang cũng yêu An nhiều lắm, nhưng khi Hoàng Giang định tỏ tình, An đã ngăn lại. Vì lúc đó An nghĩ rằng chúng ta không thể nào sống được gần nhau và yêu nhau như tất cả mọi người. Nên nói yêu nhau chỉ làm cho nhau thêm khổ. Bây giờ, sống cô đơn như một nữ tù nhân trong những bức tường lạnh của sứ quán này, An mới hối tiếc.

Ngày mai, An sẽ rời La Mã, đi không còn ngày trở lại. Nhưng nếu Hoàng Giang muốn, thật muốn, An sẽ ở lại. An sẽ sống bên anh, đi theo anh đến tất cả những nơi nào anh đến. Đừng sợ An sẽ làm phiền hay làm rắc rối cuộc đời của anh. Không đâu. An sẽ tìm việc đi làm, như tất cả những thiếu nữ sống ở thành phố. Chúng ta sẽ góp tiền lại mượn chung một căn phòng nhỏ. Và An sẽ chỉ là một thiếu nữ thường. An hứa với anh An sẽ không giờ là công chúa.

Chỉ cần anh thôi, chỉ cần tình yêu Hoàng Giang, An sẽ hết là công chúa. Tự ý hết, sung sướng mà hết. An sẽ từ bỏ ngai vàng. Anh biết không. An sẽ phải là nữ hoàng trong tương lai. Anh đừng sợ việc từ bỏ ngai vàng đó quá sức An. Không đâu. Trước An, trong gia đình An từng có người từ bỏ như thế để đi sống với người yêu. Làm vua thật không có gì sung sướng. Vua đàn ông đã khổ rồi, vua đàn bà còn khổ sở nhiều nữa. An không muốn làm vua, An chỉ muốn làm đàn bà thường. Nếu An được làm vợ anh, An sẽ sung sướng lắm.

Cuộc đời của An sẽ sung sướng khổ sở tùy thuộc ở anh. »

AN

Khi nàng công chúa viết xong bức thư, nàng bỏ vào bì và không đọc lại. Nàng có đọc cũng vô ích, những bức thư tình phải viết liền một mạch, không suy nghĩ. Nếu suy nghĩ và sửa chữa, thư tình không còn là thư tình.

Sáng mai đây, việc làm đầu tiên trong ngày của nàng là tìm người đem ngay bức thư này tới địa chỉ của Hoàng Giang. Đêm nay thư nằm dưới gối của nàng. Nàng đã biết chắc chắn là nàng được yêu. Ngày mai chàng sẽ trả lời và nàng sẽ lại ra đi, lần này chuyến đi của nàng đã có chủ đích. Cuộc đời vẫn đẹp, không có gì để nàng phải buồn phiền.

Đêm khuya lắm rồi, bây giờ An cảm thấy mệt lã. Lần này nằm xuống giường, gối đầu lên bức thư, nàng êm ái đi vào giấc ngủ.

Nhưng .. những cuộc tình đẹp thường không dài lâu. Khi ánh sáng của buổi sáng tới đánh thức nàng công chúa trở dậy, nàng nhận thấy mạnh mẽ và sâu xa hơn ai hết ước mơ vô lý và cuồng dại đêm qua của chính nàng: ước mơ được làm một người đàn bà tầm thường, một người vợ của giới cần lao. Sáng nay nàng thấy ước mơ đó còn hoang đường hơn cả chuyện thần thoại.

Không cần ai thích, Anne thấy rõ rằng tất cả những người con gái ở trên đời này đều có thể ước mơ được làm vợ một người đàn ông cần lao, được đi làm để sống. Riêng công chúa thì không. Không có thể và cả không có quyền nữa. Nàng tưởng tượng lại khuôn mặt hiền từ nhưng nghiêm khắc của phụ vương: suốt đời ông chỉ nghĩ đến bôa phận, hoàng gia và tổ quốc, như mỗi hơi thở của ông, mỗi cử động của ông đều là làm tròn bôa phận đó. Nàng không dám nghĩ tới phụ vương sẽ nghĩ gì khi ông biết nàng định bỏ đi để làm vợ của một chàng phóng viên nhà báo. Và hoàng hậu? Khi nàng từ giã hoàng cung để thực hiện chuyến công xuất này, hoàng hậu đã khóc mặc dầu nàng chỉ ra đi có một thời gian ngắn rồi sẽ nguyên lành trở lại.

Không thể được. Vì phụ vương, vì mẫu hậu, vì hoàng gia, vì đồng bào cả nước, Anne không có quyền bỏ đi tìm hạnh phúc của riêng nàng bên cạnh Hoàng Giang.

Anne cầm bức thư viết đêm qua lên coi. Tên và địa chỉ Hoàng Giang được viết rõ ràng trên phong bì. Đây là bức thư tình đầu tiên và cũng là cuối cùng trong đời nàng. Với đôi mắt long lanh châu lệ, nàng công chúa đa tình xé phong thư thành từng mảnh vụn. Như xé trái tim của chính nàng.

chương mười sáu

— Thưa quý vị đại diện báo chí, Công Chúa Điện Hạ cùng Đại sứ tới gặp quý vị.

Đám đông nam nữ ký giả, những người ồn ào và coi thường mọi nghi lễ, thủ tục và nhân vật quan trọng nhất bỗng đứng im lặng sau tiếng nói phóng ra từ máy phóng thanh. Họ đứng bao quanh diễn đàn, một bức gỗ khá cao có trải thảm đặt giữa không phành tiết của sứ quá, trung tâm có một chiếc ghế có thành cao trông như ngai vàng, quanh bức có một đường dây trắng ngăn không cho họ tiến vào quá gần và họ cùng chú mục nhìn vào khung cửa từ đó nàng công chúa xuất hiện. Nàng hiện ra trong bộ y phục toàn trắng. Như một tiên nữ.

Chàng phóng viên của Liên Châu Thông Tấn Xã — Hoàng Giang — cảm thấy như toàn thân mình có một làn điện mạnh chạy qua. Sau cùng, chàng

thâu hết can đảm để ngừng đầu lên nhìn. Chàng tìm trước mặt hình ảnh cô nữ sinh tên Anne nhí nhảnh, ngây thơ, hồn nhiên và đáng yêu của chàng đêm qua.

Nhưng trước mắt chàng, trên tấm thảm đỏ sẫm, chỉ có nàng công chúa Anne, trang nghiêm, đẹp xinh như xa cách ngàn vạn dặm với chàng. Nàng công chúa mỉm cười, nét mặt vừa trang nghiêm vừa hòa nhã nhưng nụ cười đó thiếu sức sống. Không phải là nàng giả tạo nhưng đó chỉ là nụ cười xã giao của một nhân vật quan trọng cười với tất cả mọi người, không cười với riêng ai. Cười vì thủ tục đòi hỏi, không phải vì vui hay sung sướng.

Những dấu vết của người thiếu nữ đêm qua mà chàng phóng viên còn thấy ở trên nàng là đôi mắt trong đen — hôm nay đôi mắt hơi quầng thâm, hơi mệt mỏi và chan chứa u buồn — với gò má hơi trắng xanh. Chàng cũng thấy dường như nàng xúc động.

Anne ngồi xuống ghế và mắt nàng nhìn đường dây trắng. Đường dây ấy như vật tượng trưng cho sự xa cách giữa nàng và những người kia. Không bao giờ, trong bất cứ trường hợp nào nàng có thể vượt được đường dây đó để hòa mình với họ.

Nàng đã gần như thuộc nằm lòng tất cả những gì nàng sắp nói. Đó toàn là những lời lịch sự cảm ơn sự tiếp đón nồng hậu cùng cảm tình của chánh phủ và nhân dân nước này dành cho nàng, nàng hoàn toàn hài lòng, mọi chuyện đều đẹp đẽ. Nàng biết cả những lời ông Đại sứ sắp nói. Nàng biết cả những câu người ta sắp hỏi nàng. Trong cuộc đời công chúa không có qua một chuyện gì bất ngờ có thể xảy ra.

Đám phóng viên đông quá. Nàng nhìn tất cả mà không nhìn riêng ai. Không một khuôn mặt đặc biệt nào được ghi vào mắt nàng. Nàng hy vọng Hoàng Giang có mặt trong đám đông: « Chàng sẽ tới. Chắc chắn chàng phải tới, để nhìn mình lần cuối. » Nàng nghĩ như vậy nhưng sợ bị thất vọng, nàng vẫn không dám nhìn tìm chàng trong đám đông.

Cuộc tiếp kiến báo chí diễn ra với những thủ tục thường lệ. Công chúa đọc một bản tuyên ngôn ngắn, đại ý cảm ơn tất cả. Sau nàng, đến lượt ông Đại sứ. Ông này nói dài hơn nhưng chẳng ai để ý nghe ông. Tuyên ngôn của công chúa và diễn từ của ông Đại sứ đều được in sẵn, phát cho ký giả. Người ta chỉ im lặng nghe vì lịch sự. Đám ký giả chỉ hoạt động lại khi vị ủy viên báo chí của tòa đại sứ nói trong máy phát thanh:

— Thưa quý vị đại diện báo chí, Công Chúa Điện Hạ vui lòng trả lời vài câu phỏng vấn của quý vị.

Ông niên trưởng phóng viên, đứng ở hàng đầu, hăng giọng lên tiếng thay cho tất cả:

— Kính thưa Công chúa, xin cho tôi được đại diện báo giới La Mã nói lên cảm tình giữa chúng tôi với Công Chúa và nỗi vui mừng của chúng tôi khi thấy Công Chúa đã hoàn toàn bình phục.

— Cám ơn quý vị.

Nàng Công chúa nghiêng đầu, khẽ nói.

Hoàng Giang nhớ lại tiếng « cám ơn » nàng nói riêng với chàng. Vừa mới hôm qua đây nhưng như đã lâu lắm. Chàng rùng mình. Chàng không không nghe nàng nói bằng hai tai mà thôi, chàng nghe bằng cả người, cả tâm hồn. Vì chàng biết những thanh âm đó chàng sẽ không còn bao giờ được nghe nữa.

Những lời vấn đáp trao đổi quanh chàng và những cây viết chuyền nhanh trên mặt giấy.

— Công chúa nghĩ sao về viễn tượng hòa bình của thế giới ?

Hoàng Giang bắt giắc chau mày. Trong cả trăm cuộc họp báo có chàng tới dự kể từ ngày chính thức trở thành phóng viên tới nay, chàng từng nghe cả trăm câu hỏi như thế. Dường như đó là một câu hỏi tất nhiên phải có mỗi khi một nhân vật có ảnh hưởng lớn tới xã hội gặp gỡ báo chí. Ai cũng mong muốn hòa bình và ai cũng hy vọng ở thiện chí của loài người, nhưng chiến tranh vẫn cứ đều đặn diễn ra. Chàng cho đó là một câu hỏi không xứng đáng với An, nàng nữ sinh đa tình và yêu đời, khao khát được sống tự do của nàng. Trong giây phút mơ màng, chàng lại lầm nàng công chúa vô hồn kia là người nữ sinh trốn trường đi chơi của chàng.

— Tôi tin ở tình người. Tôi tin vì ở đây tôi đã gặp những người rất tốt với tôi.

Một lần nữa, Hoàng Giang chấn động cả tâm hồn và thân xác. Chàng hiểu khi nói câu trên, nàng công chúa nghĩ tới chàng, nói riêng với chàng. Và chàng mạnh bạo lên tiếng :

— Kính thưa Công chúa. Công chúa có thể tin được rằng Công chúa đã tin không lầm.

Họ như vẫn đứng riêng với nhau dưới chân bức tường cổ, ven bờ sông đêm gió lạnh, trong căn phòng độc thân nghèo nhưng ấm cúng của chàng phóng viên. Lần đầu tiên kể từ khi nàng xuất hiện trong phòng khánh tiết, khuôn mặt nàng sáng lên :

— Tôi rất vui khi nghe ông nói như thế.

Đám ký giả tiếp tục hỏi và Anne trở lại cái vô công chúa để trả lời họ một cách máy móc. Cho đến khi người nữ ký giả đứng cạnh Hoàng Giang lên tiếng.

— Xin Công chúa cho biết... trong tất cả những kính đô Công chúa vừa đi qua, Công chúa mến thích nơi nào nhất ?

Cả ông Đại sứ và ông Tướng hồi hưu tháp tùng Công chúa cùng bản khoản. Câu hỏi này nghe có vẻ thật tầm thường nhưng lại có hậu quả quan trọng nếu Công chúa không khéo trả lời. Bởi vì tới đâu Công chúa cũng là thượng khách cũng được tiếp đãi long trọng ngang nhau, Công chúa không thể nói nàng thích nơi này hơn nơi kia được. Nếu nàng tuyên bố nàng có

cảm tình nhất với một nơi, những nơi kia sẽ không bằng lòng. Mà khổ một nỗi là không trả lời cũng không được.

Ông Tướng vội ho lên một tiếng — đó là một hiệu đề Công chúa biết rằng ông ta sắp nhắc khéo nàng và nàng có bồn phận phải nói lại theo lời nhắc của ông — và ông đưa tay lên miệng như để che khi ho. Cùng một lúc, ông nói khẽ :

— Mỗi nơi có những đặc sắc riêng.

Như cái máy, Anne nhắc lại :

— Mỗi nơi có những đặc sắc riêng, tất cả những thủ đô tôi thăm viếng đều đẹp. Cảnh đẹp, người tốt...

Mắt nàng lại gặp đôi mắt Hoàng Giang. Trong giây phút người thiếu nữ trở lại là nàng nữ sinh hồn nhiên và nàng kêu lên :

— La Mã... La Mã là nhất...

Ông Tướng hồi hưu và ông Đại sứ choáng người trong lúc đám ký giả thích thú xôn xao tán thưởng. Người thiếu nữ không chú ý đến sự xao động ấy, nàng vẫn tiếp tục nói riêng với một người :

— Tôi sẽ nhớ mãi những kỷ niệm êm dịu của tôi ở đây. Không bao giờ tôi quên...

Nàng như xuất thần và các nhiếp ảnh viên thi nhau chụp hình nàng. Những ánh đèn flash lóe sáng. Nàng Công chúa tưởng như nàng đang vui sống trên du thuyền khiêu vũ đêm qua, khi nhân viên công lực mai phục định bắt nàng trở lại với cuộc sống Công chúa. Nàng muốn la lớn như đêm qua nàng đã kêu cứu.

« Hoàng Giang. Cứu em. »

Ông Đại sứ và ông Tướng hoảng sợ đưa mắt ra hiệu cho nhau. Họ cảm thấy nguy hiểm đe dọa : Công chúa của họ dường như sắp làm một việc gì đó ngoài chương trình. Họ run sợ nghĩ đến chuyến vắng mặt 24 giờ qua của Công chúa. Nếu nàng tự ý nói đến chuyện đi giang hồ đó với đám ký giả này thì lời thôi, rắc rối to, họ sẽ bị khiển trách nặng và có thể bị mất chức.

Ông Đại sứ vội quyết định :

— Thưa quý vị. Cuộc hội báo đã kết thúc. Xin cám ơn quý vị.

Công chúa như tỉnh lại. Nàng tỏ vẻ bất mãn khi thấy người ta quyết định thay cho nàng. Nàng muốn kéo dài cuộc họp báo này để nàng được gần Hoàng Giang thêm vài phút nữa.

Uy nghi và trang nghiêm như một nữ hoàng, nàng lớn tiếng :

— Tôi muốn bắt tay cám ơn và chào vĩnh biệt quý vị.

Nàng đi qua khoảng cách giữa nàng và đám ký giả đứng ngoài vòng dây. Nhưng nàng cũng chỉ đi được tới bên trong vòng dây trắng mà thôi, vẫn có một giới hạn giữ chân nàng lại. Công chúa không thể nào bước qua, lại càng không thể chui qua, vòng dây đó.

Đám ký giả vội vã thu bút giấy lại để bắt tay nàng. Họ xưng tên riêng và tên tờ báo, hằng thông tấn :

— Vĩnh Xuân, nhiếp ảnh viên độc lập.

— Rất vui được biết ông Vĩnh Xuân.

Chàng nhiếp ảnh râu quai nón lấy trong túi ra một phong bì lớn màu vàng, trong đó có tất cả những bức ảnh chàng chụp được trong đêm qua với một thái độ rất tự nhiên, đưa lên trước mặt nàng công chúa :

— Xin Công Chúa Điện Hạ cho tôi được vinh dự kính tặng Người một tập hình phong cảnh và... người La Mã. Tập hình này sẽ gọi cho Điện Hạ nhớ lại những ngày vui ở La Mã.

Người thiếu nữ trả bằng một giọng cảm động :

— Chân thành cảm ơn ông Vĩnh Xuân.

Đến lượt Hoàng Giang :

— Hoàng Giang, đặc phái viên Liên Châu Thông Tấn Xã.

Bàn tay nhỏ bé của người thiếu nữ rung động như cánh chim trong tay chàng phóng viên :

— Vĩnh biệt...

— Vĩnh biệt...

.....

.....

Khi nàng công chúa đã đi trở vào khung cửa lạnh của sứ quán, cuộc hội báo đã tan và các bạn đồng nghiệp của Hoàng Giang đã ra về hết, chàng vẫn còn đứng sững một mình ở đó.

Chàng nhìn ngay về phía khung cửa lớn, như còn chờ đợi thấy Anne từ đó hiện ra, cười với chàng, tung tăng chạy tới chàng và cặp tay chàng đi trở ra ánh nắng và cuộc sống yêu đương ngoài kia.

Nhưng đó chỉ là mộng ảo. Sau cùng Hoàng Giang cũng phải trở về thực tế. Cuộc tình thơ mộng của chàng chỉ là tình mộng. Nàng đã đi rồi. Chàng phải trở về với cuộc sống phóng viên vật lộn với những tin tức, đối phó với những nhân vật cau có thường trực như Quân đốc Văn Kỳ. Chàng đã thuyết phục được Vĩnh Xuân đưa trả Công chúa tất cả những phim hình chụp nàng trong 24 giờ qua, trả lại hoàn toàn và không khai thác. Nhưng Vĩnh Xuân là một nghệ sĩ. Còn Văn Kỳ khác hẳn. Việc mà chàng phải bận trí bây giờ là việc khất nợ Văn Kỳ.

ODETTE FERRY
Viết thành tiểu thuyết bằng tiếng Pháp

truyện dài DUYÊN ANH

chương một

Âm nhạc ở cái tầng thứ nhất của thương xá này quả là thứ âm nhạc chói tai. Nó gọi tưởng những cuộc cãi cọ rừng rinh. Nó lải nhải cái điệu bán solde trên vỉa hè chợ tết. Ở đây thì khác, yên lặng đến độ âm thanh tỏa khắp phòng và tôi mơ hồ nghe thấy tiếng cánh nhạc bay cùng với hơi thở của người hát.

— Mi yêu Connie Francis ?

— Vừa vừa thôi.

— Phải yêu tuyệt đối.

— Tại sao mi không hỏi tao có yêu Anh Ngọc ?

— Hẳn già rồi. Cuộc đời chia biên giới rõ rệt, một bên là cửa thể hệ đi xuống, bên kia là cửa thể hệ đi lên, của bọn mình.

— Mi không hiểu ý tao.

— À, đừng tự ái dân tộc. Nghệ thuật không có quốc gia, nhất là thứ nghệ thuật phục vụ tình yêu.

Phượng lim rím đôi mắt :

— Quả thật nghe nhạc cần hút thuốc lá. Nhìn khói thuốc, nhạc và lời mới thấm vào hồn. Và nên ngồi giống tao. Thường thức nghệ thuật phải thoải mái cả thể xác nữa.

Tôi đùa :

— Còn thưởng thức... con trai ?

Phượng co chân ngồi thẳng thắn :

— Con trai à ? Thường thức theo tinh thần đùa nghịch. Một buổi chiều, hẹn đủ vài đứa mình vừa quen tại một nơi và mình thì nằm ở nhà đọc trình thám tiểu thuyết. Tưởng tượng các chàng nóng ruột, đi đi lại lại rồi gạ chuyện nhau, thú ra phết.

— Kỷ niệm đầy há?

— Mi quan trọng hóa chuyện con trai quá. Minh là kẻ ban phát kỷ niệm, không giữ kỷ niệm.

— Mi tai ác.

— Chứ sao!

— Rồi mi sẽ khổ.

— Cam đoan tao sẽ đầy đủ hạnh phúc.

— Hạnh phúc buồn.

— Để xem.

Phượng đứng dậy, bước lại gần tôi, kéo tôi lên lầu. Connie Francis đã bắt đầu bản *You never smile*. Phượng không tắt máy. Nó bảo để nằm trong bồn tắm vẫn nghe được nhạc. Chúng tôi đã ở trên lầu. Tôi vẫn cứ ngỡ ngàng bởi vì đi xa khỏi thế giới riêng biệt của mình. Thế giới của tôi bình thường, cô đơn. Có vẻ tầm thường là khác. Nhưng từ nỗi cô đơn, từ vẻ tầm thường, tôi đã biết ao ước, mộng mơ. Nỗi ước ao đầu đời, con mộng mơ sớm nhất của tôi chỉ là một chuyện tình đẹp. Một chuyện tình làm thành kỷ niệm để nhớ mãi mãi, để chiu tay hành lý bước xuống cuộc đời. Nha Trang có thể cho tôi kỷ niệm ấy được không? Nếu tôi có kỷ niệm để nhớ Nha Trang mãi mãi muôn thuở, Nha Trang không thể chỉ là *miền quê hương cát trắng* đâu, mà là *miền quê hương tâm tưởng*, ở đó, một hạt cát biển cũng trở thành viên ngọc trai óng ánh màu sắc yêu thương. Tôi bỗng nhớ Audrey Hepburn đóng vai công chúa Anne trong phim *Roman holiday*. Anne đài các. Anne vương giả. Anne sẽ lên ngôi hoàng hậu, sẽ nối tiếp chuỗi ngày phiến muộn, giả tạo tới khi già nua. Tới khi chết. Không một kỷ niệm tình yêu. Kỷ niệm đừng nói như Phượng, đừng nghĩ như Phượng, là của một người ban phát cho một người. Kỷ niệm là của hai người cho nhau. Của một người con trai cho một người con gái và của một người con gái cho một người con trai. Nhưng công chúa Anne đã không nói giống Phượng, không nghĩ giống Phượng. Nàng khắc khoải trong cái lưới cô đơn bủa vây. Nàng chưa quá khôn như Phượng để « thưởng thức con trai theo tinh thần đùa nghịch ». Nàng ngây thơ, hồn nhiên. Và nàng thoát khỏi cái thực tại tru phiến. Nàng muốn có kỷ niệm con gái trước khi làm đàn bà. *Tối là con gái buồn như lá cây*. Anne muốn được buồn như lá cây. Nàng đã toại nguyện. Vì nàng đã gặp phóng viên Joe Bradley—Gregory Peck đóng vai này—ở Rome Họ đã yêu nhau dù họ không hề nói họ yêu nhau. Ở Rome. Tình của họ là tình mộng, tình yêu mộng tưởng, tình yêu dệt thành kỷ niệm cho hai người. Ở Rome. Anne yêu Rome. « Rome là nhất...Tôi sẽ nhớ mãi những kỷ niệm êm dịu của tôi ở đây. Không bao giờ tôi quên... ». Công chúa Anne xúc động tỏ tình yêu Rome. Bởi ở Rome, nàng đã quên Joe và Joe đã cho nàng những kỷ niệm êm dịu. Và Joe, chàng cũng yêu Rome. Ở Rome, chàng đã được Anne cho chàng những kỷ niệm êm dịu, những kỷ niệm một đời người ta chỉ có một lần.

Tôi muốn được yêu Nha Trang như công chúa Anne yêu Rome. Đó là mộng ước hay mộng ảo? Kỷ niệm không có nơi chốn nhất định để ta tới

hái đem về. Kỷ niệm đến với ta thật tình cờ. Tôi sẽ đón đợi sự tình cờ đó bằng một niềm tin. Rằng, kỷ niệm êm dịu sẽ chỉ đến cùng những người con gái ước ao tình yêu mộng tưởng. Như những phép lạ trong cổ tích chỉ đến cùng những đứa trẻ nghèo khổ, hăm hiu. Tôi là đứa trẻ hăm hiu đang ngơ ngác đứng nhìn về sang trọng của tầng lầu ngôi biệt thự mùa hè của Phượng. Tôi không hề gheo với hạnh phúc của bạn tôi. Chẳng hiểu khi nào tôi mới có cuộc sống thừa mứa tiện nghi này, nhưng tôi nghĩ mình khó lòng thích hợp với nó. Phượng dẫn tôi vào căn phòng dành riêng cho tôi.

— Phòng của tao đó, nhường mi. Tao ở phòng của ba tao. Vô tâm đi rồi tà tà ra bãi xem con trai chúng nó đang làm gì.

— Tao thêm ngủ.

— Ra bãi biển nằm ngủ. Mày thích mơ mộng mà chớ làm công chúa ngủ trên... bãi biển à?

Phượng đẩy tôi vào. Nó đóng cửa lại. Tôi thấy khó chịu về sự lạnh nhân tạo của căn phòng. Đúng là tôi bước vào thế giới lạnh, thế giới kín mít cửa sổ, thế giới thiếu nắng gió, ánh sáng mặt trời. Thế giới của công chúa Anne tội nghiệp. Ngày kia, Phượng sẽ nhận ra điều đó. Và nó sẽ hiểu thế nào là hạnh phúc buồn. Tôi bước gần chiếc máy lạnh, tìm nút tắt máy. Kéo ri đó, tôi mở tung cửa kính. Và tắt luôn điện. Tôi đứng bên cửa, nhìn xuống một Nha Trang nhẽ nhại nắng. Nắng vàng ửng. Nắng thế này hẳn nước biển có màu xanh đẹp lắm đây. Nhìn nắng, tưởng biển mà khát. Có tiếng gõ cửa. Chắc con nhỏ Phượng quên dặn điều chi. Tôi nói:

— Vào đi.

Phượng đẩy cửa vào. Nó nhăn mặt:

— Mày không thấy nắng đủ sức đốt cháy tóc mi ư?

Tôi cười:

— Thấy. Nhưng mình sẽ phơi nắng ngoài bãi.

Phượng lắc đầu:

— Ngốc ghê! Nắng ngoài bãi khác với nắng trong thành phố. Mà mi muốn chảy mồ hôi mi. Tao quên chưa dặn mi vài điều cần thiết.

Phượng ngạc nhiên nhìn tôi:

— Mi kéo ri đó bằng cách nào?

Tôi đáp:

— Kiểm giấy mãi chẳng thấy, tao túm cổ nó, kéo nó ra.

Phượng lộ lưới:

— Hy vọng rằng cổ nó chưa bị... điện giật!

Phượng lôi tôi tới cái bàn ngủ kê sát giường. Nó chỉ dẫn tôi những chiếc nút trên mặt chiếc máy thu thanh. Nút nào mở nghe đài, nút nào tìm đài, nút nào bật đèn ngủ, nút nào kéo ri đó. Phượng bảo năm xưa qua Hồng Kông với ba nó, được ngụ tại khách sạn Mirama, nó thấy chiếc máy này đậm mê. Và Phượng đòi ba mua về thiết trí trong những phòng ngủ.

— Buổi sáng thức giấc, muốn biết trời sáng tỏ hay còn mờ mờ tối, khỏi cần coi đồng hồ, mi cứ nằm ngoan trên giường, đưa tay bấm cái nút này nhẹ nhẹ, ri đó sẽ từ từ hé ra và mi sẽ thấy trời qua cửa kính.

Tôi gặt gù :

— Tôi tân quá !

Phượng khoe :

— Tao vừa « phn » cho thẳng em họ của tao, báo tin tụi mình đã có mặt ở Nha Trang. Lát nữa chúng nó sẽ kéo tới đây cả bầy, tha hồ mi sai vặt. Tao sẽ soạn thảo chương trình tại bữa ăn trưa này.

Phượng trở ra. Tôi đóng cửa, bấm nút khóa lại. Ngồi bần thần trên chiếc giường đệm trải vải trắng muốt, tôi suy nghĩ vẩn vơ. Có phải tôi đang leo dốc mơ ? Sài Gòn xa rồi. Đây là Nha Trang. Nha Trang, nơi đầu tiên tôi đặt chân tới, nơi tôi biết tôi đang sống một cuộc sống mới. Và cuộc sống mới này tôi sẽ được những gì, sẽ mất những gì. Tôi tự hỏi tôi. Kiều Nhi, liệu mi có tin rằng mi sẽ gặp may mắn, liệu mi có tin rằng mi sẽ đem về Sài Gòn những kỷ niệm êm dịu ? Vừa tay, tôi vặn nút mở đài Nha Trang. Được chào mừng bằng tiếng hát náo nê của Julie Quang : *Nha Trang ngày về... Minh tôi trên bãi khuya. Tôi như là con ốc. Tôi đi vào quên lãng. Tôi đi tìm mộng mơ năm nào. Bờ biển xanh hai đứa tôi gần nhau...* Nha Trang, một lần đến có buồn như một lần về ? Tôi vội tắt máy, nói nhỏ : Nha Trang, tôi bé nhỏ và rất đáng thương. Xin cho tôi đừng buồn.

chương hai

Đêm qua tôi không ngủ được. Có lẽ tại lạ nhà, lạ giường. Tại cái máy lạnh thì đúng hơn. Tôi nằm thao thức, cố tạo nên một giấc mơ thật đẹp làm thuốc ngủ nhưng vẫn chẳng nhắm mắt nổi. Khi không ngủ được, tôi thường suy nghĩ vẩn vơ. Thí dụ về ngày hôm qua, hai bữa cơm ở Frégate, mấy cậu trai Nha Trang, em họ của Phượng và chiếc Honda thể thao màu đỏ của hắn. Hãy nghĩ tới Vinh, tới đám bạn của hắn. Toàn con nhà giàu. Họ có một hình thức dễ nhìn và một nội dung rỗng tuếch. Họ cười nói nói huyền thuyên. Cười cả những chuyện chỉ đáng nhăn mặt. Họ ngỡ tôi giống Phượng nên cách nói của họ, đôi khi, sống sượng, tàn nhẫn. Vinh làm quen với tôi bằng câu hỏi mà hắn tưởng hợp thời trang : « Nhi đã đọc Erich Segal chưa ? » Câu hỏi làm quen của Vinh khiến tôi khó chịu. Trước hết, hắn gọi tên tôi một cách vô duyên. Ngoài những người thân của tôi, kẻ xa lạ không được phép gọi tên một cách thân mật. Trừ khi hắn đã trở thành người yêu của tôi. Sau hết, hắn hỏi tôi đọc Erich Segal làm gì. Giá Vinh hỏi tôi đã đọc bản dịch *Chuyện tình* của Phan Lê Thanh, tôi còn đỡ ghét hắn. Tôi đã giả vờ đáp : « Chưa, tôi chưa đủ vốn Anh ngữ để đọc Erich Segal. Mà Erich Segal là cuốn sách dạy hơi lợi hay trượt nước ! » Vinh cười ngặt nghẽo. Hắn nói : « Erich Segal là tác giả *Love story* » Rồi hắn tóm tắt cốt truyện, ca ngợi tình yêu tuổi trẻ. Lúc ấy, tôi rất đói, ăn tóm hùm đang ngon bỗng đầy hơi ! Bạn bè của Vinh thì tiếc rẻ chính quyền không cho tổ chức khiêu vũ tại gia.

(Còn nữa)

tuổi ngọc

và bạn ngọc

● MỘT BẠN NGỌC XIN T.N. SỐ 57 (Sài Gòn). — Đành phải để thế, vì cháu ký tên chú đoán không ra. Chú không bóc thư nên không biết bút hiệu cháu ký ở những bài thơ. Thư ký tòa soạn bóc thư, lựa thơ, truyện và thư của bạn đọc riêng từng chồng. Chú chỉ đọc quyền đọc thư. Bài thi PĐT đọc vòng đầu, ĐTL đọc vòng nhì và chú ngó lại lần cuối. Mong cháu đã hiểu lý do chú đoán không ra tên của cháu. Muốn nhận báo số 57, phải cho địa chỉ chứ ?

● THÙY DƯƠNG (Đà-nẵng) — Như thế là cháu mắc tội « suy tôn » Tuổi Ngọc quá đáng đấy nhé ! Cảm ơn bản nhạc do cháu sáng tác gửi tặng với lời đề tặng nồng nàn. Chúc cháu sẽ nổi tiếng hơn Phạm Duy.

● VÈ TÊ HÁT (Đất Thủ). — Nếu cháu thích thì hãy đăng bài của cháu, sẽ gửi tặng báo có bài của cháu. Nếu cháu cộng tác thường xuyên bắt buộc phải trả lương cho cháu. Cháu hỏi chú mà không sợ kỳ thì chú khuyên cháu điều này cũng không sợ kỳ (có thể sau lời khuyên T.N. mất một độc giả là cháu) : Hãy viết cho hay, thật hay, tự nhiên có tiền. Viết mà nghĩ đến tiền nó không hay được đâu. Như chú, nay thành « thợ viết », viết chẳng ra sao cả, cháu ạ !

● HOÀI D. MỘNG (Sài Gòn). — Vâng, thư từ về nhiều quá trả lời không kịp (vì không đủ « đất ») dù rất muốn trả lời. Bài vở do thư ký tòa soạn

đọc qua rồi chú xem lại. Hết thắc mắc chưa. Cảm ơn lời chúc của cháu.

● MẶC TUYỀN LINH (KBC 3693). — Tuổi Ngọc là tuần báo của yêu thương mà. Người viết Tuổi Ngọc không phân biệt là ai, miễn hay thì đăng. Vậy thì ai bảo lính không viết được.

● NGỌN ĐÈN XANH (Vũng Tàu). — Vì ái mộ Tuổi Ngọc mà viết là nhất rồi. Ai dám cười em. Cứ viết tiếp nhé.

● LAM THỦY (Sài Gòn). — Tuổi Ngọc nghèo quá, tòa soạn đặt trong kho sách cũ trên căn gác nhà in NDV. Anh ngồi làm việc trên đó nên em đến nhà không gặp. Tại em không nhờ người gọi anh xuống. Đừng nghi oan là anh trốn, không muốn tiếp độc giả, nhé. Cảm ơn em đã nghĩ đến như tình thân. Và cảm ơn lời chúc của em dành cho Tuổi Ngọc.

PHÂN ƯU

Được tin :

THÂN PHỤ

Bạn Lê Phiên Vươn vừa thất lạc. Thành thật chia buồn cùng bạn Lê Phiên Vươn và tang quyến.

DUYÊN ANH, ĐÌNH TIẾN LUYỆN,
PHẠM ĐÌNH THỐNG, HỒ NGẠC
NGŨ, VÕ CHẤN CỬU.

cũng gọi là một chuyến đi • vũ mộng long

(tiếp theo trang 21)

Trở lại thị xã, Võ Hồng và tôi... chia đôi. « Nhà văn tỉnh nhỏ » ăn cơm với ông Chủ tịch Hội Đồng Tuy Hòa. Tôi ăn cơm với anh em văn nghệ. Còn nơi thứ ba xin... hẹn dịp khác ! Tuy Hòa gió lộng mà ruồi nhiều phát khiếp. Tôi vô duyên cười há hốc miệng, bị hai bạn ruồi noi gương phi công Thần Phong nhào vô. Phải uống liền tù tì hai ly bia mới... cứu nguy nổi bao tử. Bia nốc đầy rồi, tôi xin phép anh em được cô đơn vài tiếng đồng hồ. Gọi xích lô mà dạo quanh thị xã Tuy Hòa.

— Ông bạn cho tôi tới một quán cà phê nào ngon nhất ?

— Ở xa lắm.

— Mãi đâu ?

— Nhà ga cũ, đường Nguyễn Huệ.

— Xa cũng tới.

Người xích lô có vẻ... văn nghệ nhân dân lắm. Anh ta thông thả đáp thay vì đạp lấy giải chết như quý vị xích lô trẻ Sài Gòn. Một lát, người văn nghệ nhân dân của tôi đã đưa tôi tới quán Nhó. Uống cà phê ở Nhó về sẽ nhớ nhung. Nhớ ai ? Ai nhớ ? Nhớ ai ai nhớ bây giờ nhớ ai ? Nhớ ai ai nhớ mai về nhớ ai ?

KỶ SAU : Đêm văn nghệ ở Tuy Hòa và đêm văn nghệ ở Nha Trang

hạnh phúc nhỏ nhoi • phạm đình thống

(Tiếp theo trang 30)

ra sự chờ đợi — Dĩ nhiên một sự đợi chờ chắc chắn và gần gũi. Không viễn mơ đâu nhé — bao giờ cũng gây thích thú. Em bé, em thông minh và dễ thương lắm. Và em rất dễ thương ở chỗ em vừa thông minh vừa thành thật. Nếu em thông minh thế và rành mãnh lí lắt nữa thì anh đã chẳng thêm yêu thương em rồi nhỉ. Con gái còn nhỏ — em mười mấy tuổi chứ bao nhiêu — mà thông minh hiền lành như em là nhất rồi. Không nịnh đâu. Con gái bây giờ ghê lắm. Mười bốn mười lăm đã biết làm dáng, xí xoan và ranh mãnh lắm. Có những đứa hai mươi hăm mấy nữa. Đâu có ai bằng em. Ê đừng tưởng khen thế mà nở mũi lên mặt nghe cô bé.

Thứ hai, một ngày trời phạt. Chán quá. Sự bắt đầu một chu kỳ định sẵn, biết trước sẽ dừng lại và tiếp tục lúc nào sao nản thế nhỉ. Bốn tiếng đồng hồ — đúng ra thì khoảng hơn ba tiếng thôi — buổi sáng thứ hai ngồi ở sở dài bằng bốn tháng. Nhất là sáng nay chàng nôn nao trở về gặp Hạ Quyên.

Ra khỏi sở như ra khỏi tù, chàng vọt xe về thẳng nhà. Chàng cảm động ghê lắm khi vừa mở cửa thấy ngay trên bàn gần cửa sổ một gói choclolate, hai quả cam, hai đóa hoa ngọc lan và một lá thư. Chắc cô bé đến bỏ vào cửa sổ. Chàng bóc vội lá thư ra định đọc. Sự nhớ ra một điều gì, chàng mỉm cười, xếp lá thư lại để lên trên mặt. Chàng muốn tạo cho mình một sự chờ đợi. Đầu là sự đợi chờ khoảng năm phút thôi. Chàng không thể bắt mình chờ lâu hơn. Chàng yêu cô bé ghê hơn chàng tưởng.